

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Összegző tanulmány
A szakmai szervezetek szerepe a szakképzés tartalmi
szabályozásában
című kutatás eredményeiről

Budapest, 2016

**A kutatás a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács javaslatára miniszteri döntés
alapján,
az NFA KA 3/2013.sz. támogatási szerződés keretében valósulhatott meg.**

**Összegző tanulmány
A szakmai szervezetek szerepe a szakképzés tartalmi szabályozásában
című kutatás eredményeiről**

Dr. Erdei Gábor
kutatásvezető
egyetemi adjunktus
Debreceni Egyetem

Budapest, 2016

Tartalomjegyzék

A szakmai szervezetek szerepe a szakképzés tartalmi szabályozásában (absztrakt)	4
1. Bevezetés.....	6
2. A kutatás.....	6
3. A vizsgálat célcsoportja.....	7
4. Nemzetközi és hazai előzmények.....	10
4.1. Nemzetközi kitekintés	10
4.2. Hazai előzmények.....	12
5. Az empirikus kutatás legfontosabb eredményei.....	16
5.1. A kvalitatív vizsgálat	16
5.2. A kvantitatív kutatás.....	19
6. Összegzés	40
Felhasznált irodalom	44
Mellékletek.....	47

A szakmai szervezetek szerepe a szakképzés tartalmi szabályozásában

(absztrakt)

A kutatás fő célja megvizsgálni azt, hogy a szakmai szervezetek milyen szerepet játszanak a hazai szakképzés fejlesztésében. Ezen kutatási főcélon belül több alkérdés is megfogalmazásra került. Hogyan, milyen formában kerülnek bevonásra a szakmai partnerek és szervezetek a fejlesztési folyamatba? Szintén fontos megvizsgálni, hogy milyen formában jelennek meg a szakmai szervezetek véleményei a fejlesztési folyamatban. A kutatás érintette a szakmai szervezeteknek a szakképzés fejlesztési folyamatához kapcsolódó pozícióját és attitűdjét. Végezetül a szakmai szervezetek közötti együttműködés kutatása valósult meg.

A kutatás két empirikus módszert alkalmazott. A kvantitatív fázisban a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács tagjaival, valamint szakképzési szakértőkkel készültek interjúk. A kvantitatív részben egy 30 kérdésből álló online kérdőívet küldtünk ki szakmai partnereknek. A 152 kitöltött kérdőívből 43 darab értékelésre alkalmas érkezett vissza.

Néhány kutatási eredmény

A szakmai szervezetek karakteres előzetes véleménnyel rendelkeztek a szakképzés területéről, hiszen döntő többségük erősen beágyazott a területbe. A válaszadók számára fontos a szakképzés mindenkori helyzete.

A válaszadók kifejtették, hogy bevonásuk és szakmai véleményük megfogalmazásának folyamatában az egyik legnagyobb nehézséget az időfaktor okozza. Kevés a rendelkezésre álló idő a szakmai javaslatok tanulmányozására, illetve szintén kevés idő áll rendelkezésükre az általuk megfogalmazott szakmai vélemény kifejtésére is.

A legtöbb partner egyetértett a szakképzés átalakításának időszerűségében, ugyanakkor a válaszadók jelentős százaléka nem értett egyet az átalakításhoz kapcsolódó intézkedések területével, még kevésbé megvalósulásával. A szakmai és társadalmi szervezetek jelentős csoportja véli úgy, hogy véleményük ignorálva volt; bár a döntéselőkészítők formailag igyekeztek meghallgatni véleményüket, javaslataik minimálisan épülhettek be szakmai anyagok későbbi fázisába. A szakmai és társadalmi szervezetek közötti kooperáció szintén kívánnivalót hagy maga után. Az együttműködés foka és intenzitása alacsony szintű, amelyet szükséges javítani és erősíteni.

The role of social partners in the vocational education development in Hungary

(abstract)

The main objectives of the research project are to investigate the role of social partners in the development of vocational education. Within these aims, there are more sub questions for research: How and in what forms these partners and organizations have been involved in the development process? It is also important to analyze the implementation of their remarks and suggestions related to the developmental phase. The research also investigated the positions and attitudes of social partners in the course of the legal development of the vocational education. Finally, we investigated the cooperation and collaboration amongst the social partners. The research applied two types of empirical methodology. In the qualitative phase we interviewed both members of the National Vocational and Adult Education Committee and such experts who are not members of the Committee but play influential roles on the field of vocational education. In the quantitative phase we used an online questionnaire targeting social partners. We reached 152 partners and we received back 43 filled questionnaires.

Some research findings

Social partners had clearly outlined preconceptions about vocational education since most of them are deeply embedded in the field that legislation plans to change. For them the actual condition of adult education is an ever important issue. One of the biggest problems for the social partners is the shortage of time. This problem occurred in two situations: they have insufficient time to evaluate the plans of the future legislation regarding vocational education, then the time to present their critical positions is also way too little. Most of the social partners agreed about the necessary restructuring of the vocational education system of Hungary, but a significant measure of them disagreed with the fields of change and the way the changes were realized. Social partners felt that their opinions have been ignored, because their positions and opinions have been minimally implemented in the later phases of working papers (even if their voices were, formally, heard by the legislators). The intensity and level of cooperation, between both the social partners and the government, and amongst the social partners, is low and also needs to be developed.

1. Bevezetés

A hazai szakképzés az elmúlt öt évben figyelemreméltó változásokon ment keresztül, amelyek számos jogi aktus köré csoportosulnak. Ezek közül kiemelkedik a Szakképzési törvény, az Országos Képzési Jegyzéket szabályozó rendelkezés, a Szakképzési hozzájárulásról szóló törvény, a Felnőttképzési törvény, valamint a két intézményfenntartóváltás (első lépésben a KLIK, második lépésben pedig az NGM). Ezek jelentős, mély, strukturális változásokat hoztak a szakképzési ágazatban a korábbi időszakhoz képest. A változtatások horderejük miatt mérföldköveknek számítanak a hazai szakképzés életében és közép-, valamint hosszútávra határozzák meg oktatásunk ezen ágazatának alakulását.

Az oktatás összes ágazata és szintje többszereplős érdekeltséget mutat. Esetünkben a szereplők a szakképzésben résztvevő tanuló (és a tanuló családja), a képzési intézmény vezetése, dolgozói, a kamarák, a munkaadók, a szakpolitikát irányító országos és megyei hivatalok, a felnőttképzők, a szakmai szövetségek, ezért fontos kérdés, hogy az adott oktatáspolitikát irányítók miként vonják be döntéseik előkészítésébe a területen érdekelt szakmai szervezeteket és egyéb érdekelteket.

A kutatás feladata volt megvizsgálni a szakmai szervezetek bevonásának módját, mélységét, az általuk megfogalmazott javaslatok beépülésének lehetőségeit. Jelen kutatás, indirekt módon, egy nagyon intenzív törvényalkotási időszak értékelése is egyben.

2. A kutatás

A kutatás célja

A kutatás fő célkitűzése annak vizsgálata, hogyan valósult meg a szakmai partnerek szerepvállalása a szakképzés szakmai, tartalmi fejlesztésében. Ehhez első lépésként meg kellett határozni a szakmai szervezeteket, illetve a vizsgálatba bevonására kerülőket le kellett határolni. A kutatás célkitűzése ezen szakmai szervezetek bevonásának mértékének, mélységének és módjának vizsgálata. Elemeztük továbbá a szakmai szervezetektől származó javaslatok beépülésének mértékét is. Harmadrészt elemeztük a szakmai partnerek közötti párbeszéd és partnerség alakulását is.

Hipotézisek

1. Tekintettel a 2010 óta bekövetkezett változások horderejére és jelentőségére, a szakképzés tartalmi szabályozása során a szakmai szervezetek jelentős szerepet kaptak az egyes elképzelések, javaslatok véleményezésében, saját érdekük artikulálásában.
2. Ugyanakkor a törvényalkotás dinamikájára (gyors, feszített ütem, viszonylag rövid tervezési időszak) való tekintettel elképzelhető, hogy nem maradt megfelelő idő az egyes javaslatok, tervezetek alapos véleményezésére.
3. Éppen ezért lehettek feszültségek, érdeellentétek és sérelmek a szakképzés tartalmi szabályozásának folyamatában.

A kutatás fő kérdései

A szakképzés átalakítása során milyen mértékben kerültek bevonásra a szakmai szervezetek?

Milyen mértékben vették figyelembe a szakmai szervezetek véleményét, ajánlását a jogszabály-előkészítők és törvényalkotók?

Milyen volt az együttműködés a jogszabály előkészítővel, törvényalkotókkal, illetve a többi szakképzésben érdekelt szakmai szervezettel?

Mi és hogyan segítette, illetve támogatta szakmai részvételüket a szakmai tartalmak változtatása során?

Volt-e (határozott) szakmai álláspontjuk az egyes szakmai kérdésekben?

3. A vizsgálat célcsoportja

A kutatás a szakmai szervezetek bevonását vizsgálja: azt, hogy hogyan vettek részt az elmúlt időszakban a szakképzés tartalmi szabályozásának alakításában. Ez képezi a vizsgálat tárgyát.

A kutatást két empirikus módszer alkalmazásával végeztük. Egyfelől interjú (kvalitatív), másrészt kérdőíves (kvantitatív) eszközöket alkalmaztunk. Az interjú vizsgálat során két nagy csoportra bontható a célcsoport. A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács tagjai képezik az első csoportot. Ők azok, akik a szakképzés alakításához a felelős tárcán kívül a legközelebb állnak. Elmondható, hogy a szakképzésben leginkább érintett szervezetek képvisellel rendelkeznek a Tanácsban. Másik csoportba tartoznak azon szakmai szervezetek, amelyek a Tanácsba nem delegálnak képviselőt, azonban szakmai tevékenységük részben vagy teljes mértékben a szakképzéshez kapcsolódik. Ezen szervezetek véleménye szintén fontos információ egy átfogó értékelés esetében.

A kérdőíves vizsgálat célcsoportját a szakmai szervezetek¹ képezték. Definitív módon igyekeztünk meghatározni azt, hogy milyen típusú szervezetek tartoznak a szakmai szervezetek körébe, illetve milyen más fogalmakkal közelíthetjük meg vizsgálati célcsoportunkat. Másfelől ismert az a tény is, hogy számos más elnevezéssel illetik azon szervezeteket, amelyeket valamely ágazati politikafejlesztésbe bevonnak, mert képviselnek valakiket, vagy valamiket. Így tehát megjelenik a „társadalmi szervezet” és az „érdekképviselői szervezet” fogalma, valamint a „köztestület” és a „civil szervezet” kifejezés is.

A „szakmai szervezet” értelmezési kerete

A jogszabályok előkészítésben való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény bevezetője a következőket húzza alá:

„Annak előmozdítása érdekében, hogy a jó kormányzás keretében a társadalom legszélesebb rétegei kapcsolódhassanak be a jogszabályok előkészítésébe, elősegítve ezzel a közjó érdekében a jogi szabályozás sokoldalú megalapozását, ezzel pedig a jogszabályok minőségének és végrehajtásának javítását, amelyek együtt a jó állam elengedhetetlen feltételei, a jogalkotásról szóló törvénnyel összhangban az Országgyűlés a következő törvényt alkotja.”

Ez a mondat a 2010. évi CXXXI törvény preambuluma. A kormány ebben kifejezi azon szándékát, amely szerint a jogszabály előkészítési folyamatában a társadalmi és szakmai szervezetek aktív részvételére számít.

A törvény részletesen szabályozza, illetve kifejti a társadalmi egyeztetés célját, folyamatát, formáit stb. A kutatás szempontjából fontos kiemelni a 7.§ (1) *b*) pontját, amely közvetlen véleményezés (közvetlen egyeztetés) formáját írja elő a jogszabály előkészítéséért felelős miniszter által bevont személyek, intézmények és szervezetek esetében.

Ezt erősíti az Alaptörvény (Magyarország Alaptörvénye) VIII. cikkelye is, amely kimondja, hogy „(2) Mindenkinek joga van szervezeteket létrehozni, és joga van szervezetekhez csatlakozni.

¹ A kutatásban és jelen tanulmányban is a szervezet szót használjuk átfogó, gyűjtő fogalomként.

(5) Szakszervezetek és más érdek-képviselői szervezetek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.”

Kutatásunkban a „szakmai szervezet” kategóriába tágan értelmezve olyan szervezeteket értettünk, amelyek tevékenységükben szorosan kötődnek a szakképzéshez és valamilyen szakmai csoportot, érdeket képviselnek. Az 2011-es OKJ-fejlesztés kapcsán széleskörű bevonással folytak kooperációk. Az abban a munkában megszólított, bevont szervezeteket jelen kutatási munkában megfelelőnek tartottuk a kiinduláshoz. Így tehát egy nagyon heterogén szakmai szervezeti lista állt össze, amelyben a szakmai, ágazati szövetségek, érdekképviselők, köztestületek, társadalmi szervezetek, szakiskolák, háttérintézmények egyaránt reprezentálva voltak.

Kutatásunk során jogszabályokat tanulmányoztunk a szakmai szervezetek meghatározása céljából. A „szakmai szervezetek” kategóriába tartoznak az olyan különböző gazdasági ágazatokat képviselő szervezetek, amely szakmai szervezetek különböző formában működhetnek (szövetségek, egyesületeket stb.). Másrészt a gazdasági érdekeket tömörítő szervezeteket tekintjük szakmai szövetségeknek is (1999. évi CXXI. tv).

A gazdasági kamarák - miközben szakmai szervezeteknek is tekinthetjük ezeket -, köztestületként funkcionálnak.

„A köztestület önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező szervezet, amelynek létrehozását törvény rendeli el. A köztestület a tagságához, illetve a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatot lát el. A köztestület jogi személy. A törvény meghatározhat olyan közfeladatot, amelyet a köztestület köteles ellátni. A köztestület a közfeladat ellátásához szükséges - törvényben meghatározott - jogosítványokkal rendelkezik, és ezeket öngazgatása útján érvényesíti. Törvény előírhatja, hogy valamely közfeladatot kizárólag köztestület láthat el, illetve, hogy meghatározott tevékenység csak köztestület tagjaként folytatható. A köztestületre - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a Polgári Törvénykönyvnek az egyesületre vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni” (2006. évi LXV. tv. 8/A§, amely az 1992. évi Áh tv.-t módosítja).

A társadalmi szervezetekről a Civil törvény rendelkezik: ezek -- a pártok, a szakszervezetek, a biztosító egyesületek, a közalapítványok és a pártalapítványok kivételével-- olyan alulról jövő kezdeményezések, amelyek társadalmi célokat valósítanak meg (2011. évi CLXXV. tv.).

Érdekvédelmi szervezetek vonatkozásban a szakszervezetekről szóló törvény rendelkezik. A „szakszervezet a munkavállalók minden olyan szervezete, amelynek elsődleges célja a

munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és megvédése.” (2012. évi I. tv.).

A gazdasági kamarák szabályozását néhány évvel a rendszerváltás után szabályozták és rögzítették (1994. évi XVI. tv.).

Érdekességként említjük, hogy egy 1997-ben megvalósult projektben a szakmai szervezetek megközelítésben az alábbi szervezet típusok kerültek megnevezésre (Andrási 1997):

- *kamarák* - közjogi szövetségek, működésüket 1994 óta törvény szabályozza,
- *országos munkaadói szervezetek* - magánjogi szövetségek, egyesülési törvény alapján,
- *ágazati szövetségek* - magánjogi szövetségek, egyesülési törvény alapján, az adott ágazatban tevékenykedő cégek önkéntes tagsága alapján,
- *funkcionális szövetségek* - magánjogi szövetségek, egyesülési törvény alapján, önkéntes tagságú non-profit intézmények, akik a vállalatok jól körülírható szakmai igényének minél jobb kiszolgálását tűzték ki célul.

4. Nemzetközi és hazai előzmények

4.1. Nemzetközi kitekintés

A modern államokban a szakpolitikák kialakításáért, végrehajtásáért a mindenkori kormányok, illetve a parlamentek a felelősek. A „politikacsinálás” folyamatában azonban meghatározó mértékben vonják be azon szervezeteket is, amelyek közvetlenül vagy közvetve érintkeznek az adott szakpolitikával.

A szakmai, társadalmi szervezetek bevonásának célja az, hogy a társadalmi, gazdasági fejlesztések, átalakítások a lehető legtöbb olyan érintett bevonásával valósuljanak meg, akiknek-amelyeknek érdeke, hogy a szóban forgó terület, ágazat átalakításában, fejlesztésében saját szempontjaik is megjelenjenek. Az együttműködésnek számos előnye van: minimalizálja az érdekelteknek a változásokból fakadó veszteségeit, demokratikus, jelentőséget tulajdonítanak a partnereknek stb. Hátránya, hogy az érdekeltek sokirányú, sokféle érdekeltsége tompítja az átalakítási szándék eredeti elképzeléseit.

A társadalmi és gazdasági sikerekért nem csak egy adott kormány a felelős, de a felelősség megoszlik azok között, akik a tevékenységi folyamatban részt vesznek. Másrészt társadalmi-gazdasági igények megválaszolására egyedül a kormány és az általa képviselt szakpolitika nem biztos, hogy képes.

Kik is a szociális partnerek? A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) szerint alapfeltétel, hogy a társadalmi partnerek; szervezetek függetlenek legyenek a kormányzattól és képviseljének, illetve tartozzanak olyan szövetségekhez, amelyek önkéntes alapon jöttek létre. A független társadalmi szervezetek legitimitációjukat és mandátumokat saját szövetségüktől nyerik (ILO 2012).

A szakképzés területén a legfontosabb társadalmi partnerek a munkaerőpiac képviselői. Ebben a kontextusban a munkaadó és munka világával érintkező szervezetek a legfontosabb társadalmi partnerek. A munka világában nemcsak a munkaadók, de a munkavállalók és képviselőik is társadalmi partnerek. Így a munkavállalókat képviselő szervezetek (szakszervezetek) szintén ezen kör tagjai. A kamarák, mint a gazdaság intermedier szervezetei, szintén fontos szerepet játszanak a szakképzés és munkaerőpiac közötti párbeszédben.

Az European Training Foundation kutatásai szerint a társadalmi partnerek mind a szakpolitika formálásában, mind pedig a képzés megvalósításában közreműködnek. Különböző formákban és a rendszer különböző szintjein jelenhetnek meg ezek (nemzeti, regionális, helyi) (ETF 2013).

Európai szinten a „társadalmi partner” fogalom a XIX. század végéig nyúlik vissza, azonban a meghatározás mégis meglehetősen képlékeny volt -- és tulajdonképpen az mind a mai napig. Mailand és Andersen 2000-ben a következő kategóriákat határozta le. Történelmileg is elsőként a munkaadók és munkavállalók közötti tárgyalások során bukkant fel a fogalom, amikor a munkaadók és az érdekképviseletek között folytak a tárgyalások: ekkor az érdekképviseletet ellátókat nevezték társadalmi partnereknek. Ebben a kezdeti fázisban bipartit helyzetről beszélünk és jellemzően munkahelyi szintű folyamatok voltak ezek. Nem úgy, mint a második korszakban, amikor a tripartit tárgyalásokon a társadalmi szervezetek a munkaadók és az állam között képviselték a munkavállalók érdekeit. Jellemzően ez már a politika szintje, ahol a köz érdekében is tárgyaltak a felek. A harmadik, legfiatalabb szintje a társadalmi párbeszédnek az olyan típusú társadalmi partnerségek, amelyekben a partnerség bővül és új szereplők (civiliek, szövetségek stb.) is részt vesznek – mindazokkal, akik valamilyen módon kapcsolódnak az ágazathoz, fejlesztéshez, üggyhöz (Mailand-Andersen 2004).

Az európai országok, illetve térségek és kultúrák között jelentős eltérés figyelhető meg a szociális párbeszéd és a társadalmi partnerség tekintetében. Jellemzően a nagy ipari

hagyományokkal rendelkező, valamint az erős demokratikus politikai és közéletet kiépítő országokban van ennek nagyon erős hagyománya és kultúrája (pl. Nagy-Britannia, vagy a skandináv országok) (Benke 2002, Benke 2001).

Az európai integráció vonatkozásában kiemelkedő szerepe van a társadalmi párbeszédnek. Az integráció fejlődésével a társadalmi párbeszéd fogalma is differenciálódott, illetve mélyült. A párbeszéd mint szociális párbeszéd nem más, mint a szociális partnerek közötti interakció abból a célból, hogy megállapodjanak, milyen módon tudnak kontrollt gyakorolni egyes gazdasági és szociális tényezők felett (EC 2002).

Az uniós politikában a koncentráció fogalma, nemcsak a forrás koncentrációra vonatkozik, de a közös szakpolitika formálást és együttes végrehajtást is értik alatt. Az Unió politikája szerint a szociális partnerek aktív közreműködése meglapozottabbá, reálisabbá teszi a kormányzati döntéseket, és növeli azok elfogadásának esélyét, végrehajtásának valószínűségét. (Ladó é.n.)

A szociális partnerség nemcsak az érdekvégyesítés, érdekképviselés miatt lát el fontos szerepet, de a társadalmi párbeszéd során tudásmegosztás zajlik és új tudások is születnek. Szintén terepe lehet a tapasztalatok megosztásnak, a jó gyakorlatok terjesztésének. (ETF 2011).

Az uniós szakképzési politika fejlesztési folyamatában fontos mérföldkő a bruges-i közlemény. Ez a dokumentum a 2011-2020 közötti időszakra irányuló fejlesztéspolitikai prioritásokat és területeket elemezi. A dokumentum hangsúlyozza, hogy a szakképzési stratégia és fejlesztés területén az érdekelték együttműködése és a társadalmi partnerség erősítése nélkülözhetetlen az ágazat sikeres fejlesztéséhez (EC 2010).

4.2. Hazai előzmények

Mint ahogy a képviseleti demokráciákban a legdemokratikusabban működő rendszer is korlátozott, így az állampolgárok aktivitására, amely kiegészítheti és helyesbítheti a képviseleték döntését, szükség van. Az ilyen részvételre leginkább az alulról szerveződő szakmai és civil szervezetek alkalmasak. Mivel azonban a demokráciákban az érdekek nem azonosak, a közélet alapvető követelménye a konszenzus (érdekegyeztetés) keresése. Ezen folyamat közben az ellentétes álláspontok iránti toleranciára és tárgyilagos véleményalkotásra is szükség van (Maróti 2010).

A szakmai és érdekszervezetek becsatornázása a döntéshozatal mechanizmusaiába Magyarországon is jelentős múlttal bír, bár kétségtelen tény, hogy a szocialista rendszerben ez

tevékenység nem teljes körűen valósulhatott meg. A közigazgatás és a politika szereplői mellett az országos jelentőségű politikai döntések kialakítóinak harmadik nagy csoportját a különböző rendű és rangú szakmai és érdekszervezetek alkották. A II. világháború utáni politikai fejlődés egyik meghatározó jellemzője ezen csoportok fokozott bekapcsolódása a politikai döntéshozatalba. Természetesen ez az (intézményesített és informális jelleggel egyaránt megfigyelhető) részvétel nem korlátozódik csupán a jogszabályalkotásra, hanem áthatja a politikai rendszer egészének működését (a társadalmi párbeszéd makroszintű fórumai, képviselő országos jelentőségű testületekben, pártokon, illetve azok képviselőin keresztül érvényesített befolyás stb.). Magyarországon a jogalkotási törvény 1987 óta kötelező jelleggel előírja, hogy „a jogalkalmazó szerveket, a társadalmi szervezeteket és az érdekképviselői szerveket be kell vonni az olyan jogszabályok tervezetének elkészítésébe, amelyek az általuk képviselt és védett érdekeket, illetőleg társadalmi viszonyokat érintik.” (1088/1994. (IX. 20.) kormányhatározat)

Ez azonban a rendszerváltás utáni első kormányzati ciklus nagy részében írott malasztnak bizonyult. Pontosabban a gazdasági jellegű törvényjavaslatokat a gazdasági (munkavállalói és munkaadói) érdekképviselők a tripartit rendszerben működő Érdekegyeztető Tanácsban rendszeresen véleményezték, sőt az ÉT-nek a költségvetés és az adótörvények elfogadásánál (jogszabályban egyébként nem rögzített) kvázi együttdöntési jogosultsága volt. Általánosságban azonban az mondható el, hogy a kormány nem kérte ki a kompetens szakmai szervezetek véleményét az előterjesztések véleményezése során, és ezen szervezetek részéről sem mutatkozott erre komoly igény. Ez az állapot nyilván összefüggött azzal, hogy a rendszerváltás utáni években minden politikai aktor kereste a maga helyét a politikai életben, és kiforratlanok voltak még a hatalmi struktúra viszonyai, a döntéshozatal mechanizmusai. Ezen kívül része volt benne az akkori kormányzat és a szakszervezetek közötti rossz viszonyoknak is (Pesti 2000).

1993 második felétől észlelhető először, hogy - összefüggésben a civil szféra megerősödésével, öntudatra ébredésével - bizonyos érdekszervezetek közreműködnek a kormányzati előterjesztések kialakításában. Így a különböző környezetvédő mozgalmak a környezetvédelmi törvény, a nyugdíjas szervezetek a nyugdíjasokat érintő jogszabályok, vagy a Magyarok Világszövetsége az összmagyarorsági sorsára kiható előterjesztések esetében mondták el szakmai véleményüket (Pesti 2000).

Az együttműködés ma is jellemző mechanizmusai aztán a Horn-kormány alatt kristályosodtak ki és váltak rendszeressé. A különböző szervezetekkel történő formális egyeztetések általában a döntéselőkészítés minisztériumi szakaszában történtek, a legkülönbözőbb formában (írásos véleményezés, személyes egyeztetés, állandó, vagy *ad hoc* jellegű minisztériumi bizottságokban való részvétel, kodifikációs bizottsági tagság stb.). Ritkán olyan is előfordult, hogy a civil szervezet készítette, kodifikálta az első tervezetet, és azt véleményezte azután a minisztérium. Később, a parlamenti szakban aztán még újból szerephez jutnak az érdekszervezetek, a törvényjavaslatokat tárgyaló szaktanárságokba rendre meghívást kaptak, ahol elmondhatták véleményüket a beérkezett módosító indítványokról. A kormányzati szakaszban azonban (legkésőbb az államtitkári értekezletig) befejeződött a tevékenységük, jóllehet nem akadályozható meg, hogy informálisan akár még a kormányülés reggelén is megpróbáljanak lobbizni az illetékes miniszternél. Tevékenységük hatékonyságfoka természetesen különböző, de az kétségtelen, hogy sok esetben tudták érvényesíteni érdekeiket. Tulajdonképpen ez a társadalmi egyeztetési struktúra és kultúra folytatódott az azt követő időszakban is (Pesti 2000).

A szakpolitikák formálása különböző prioritások és elvárások mentén történik. Az érdekelti kör intenzív bevonása valamiféle garanciát jelenthet arra, hogy az új szabályozás a lehető legtöbb érdeket és javaslatot vegye figyelembe és jelenítse meg. Másfelől azonban nem biztos, hogy a mindenki érdekeit figyelembevevő törvényalkotás törvényszerűen sikeres irányba viszi az adott területet. A szakmai szervezetek kevésbé intenzív bevonása, illetve véleményük beépítésének alacsonyabb foka abban az esetben is előállhat, amennyiben az ágazatot irányítók jelentős mértékben alakítják át az adott területet, vagy az átalakítást gyors ütemben kell lefolytatni. Ezekben az esetekben akár sérülhetnek is a szakmai szervezetek érdekei, illetve véleményüket kevésbé veszik figyelembe a döntés előkészítés során.

A társadalmi partnerség kiépítése, ennek működtetése több szempontból hasznos, sőt nélkülözhetetlen. Az állam szerepének csökkenés esetén bizonyos feladatokat, szerepeket a társadalmi szervezetek vehetnek át, alakítva saját életüket is, ezzel erősítve a demokratikus hagyományokat. Másrészt a társadalmi partnerek azok a szereplők, akik a helyi igényeket a legadekvátabb módon tudják megfogalmazni, és egyben a legrelevánsabb választ is tudják adni. A társadalmi partnerség formálása egyben az érdekelti közösségek létrehozásának is a folyamata.

A hazai szakképzésben erőteljesen hangsúlyozott duális képzés megvalósíthatóságának egyik pillére éppen a partnerség megvalósítása, kiépítése és működtetése a potenciális iskolával és tanulóval. Ez egy olyan példa, ahol a partnerség, a bizalom valóban előfeltétel a tanulószereződéses gyakorlati képzés megvalósíthatóságában.

Másrészt az egyes ágazatok fejlesztésnek egyik módja a kapacitásépítés. A kapacitásépítés egyik legkiválóbb megvalósítása az, hogy a társadalmi partnerség építésével újabb és újabb szervezetek kerülnek be az adott ágazat érdekeltségi területére, bővítve az ágazat mennyiségi és minőségi kapacitásait.

A civil szervezeti részvétel a részvételi demokrácia egyik alappillére. A társadalmi szervezetek szükségletekre reagálnak, miközben érdekérvényesítési és érdekképviseleti szerepet is betöltenek (Első Nyírségi Fejlesztési Társaság 2010).

A hazai Egész élet át tartó stratégia megvalósítás és partnerség alpontja egyértelműen kifejezi azt az uniós célt, mely szerint a keretstratégia megvalósítása során szükséges a társadalmi partnerekkel, az érintett területek, szakmai és civil szervezetekkel való konzultáció (EMMI 2014).

A jogszabályalkotó folyamatban a szakmai előkészítésben való részvétel nemcsak lehetőség, de jog is. A jogalkotásban való részvételhez elengedhetetlen, hogy a társadalmi szervezetek időben tudomást szerezzenek a jogalkotási szándékról, a tervezett módosítások okáról, a főbb irányokról és mihamarabb megismerhessék az elkészült normaszöveg-tervezeteket.

Miért fontos, hogy társadalmi, szakmai szervezetek részt vegyenek a jogalkotásban? A részvétel értelemszerűen növeli a jogalkotási folyamatot kísérő társadalmi konszenzust, javíthatja a jogkövetést és szolgálja a köz érdekét. A résztvevők úgy érezhetik, hogy nemcsak kívülállóként döntenek róluk, felettük, hanem ők is aktívan alakíthatják saját életüket. Másrészt a társadalmi szervezetek más szempontból láthatnak számos szabályozási területet, fejlesztésre váró kérdést, így ezekkel megismertethetik a jogalkotót. Ezáltal hozzájárulnak ahhoz, hogy a jogalkotó megismerje a társadalmi szervezetek elképzeléseit is. Ennek eredményeként több szempont érvényesülhet a jogalkotás folyamatában.

Ami a téma hazai kutatását illeti, nem tekinthetjük a szakképzés kutatások fősodrának. A meglehetősen sporadikusan, bűvópatakként megjelenő, majd eltűnő, a szakmai és társadalmi szereplők és a szakképzés kapcsolatát vizsgáló munkák részben elméleti, részben empirikus

orientációt mutatnak. Ezen cikkeket, tanulmányokat főként Benke Magdolna és Mártonfi György jegyezte, de Fehérvári Anikó kutatása is ismert e területről.

Jelen kutatásunkat, illetve ennek orientációját jelentős mértékben befolyásolja a 2010. évi CXXXI. törvény a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről. A 2010-ben megalakult új kormány első intézkedései közzé tartozott egy olyan új jogszabály létrehozása, amely meghatározza a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételt, ennek hatályát, az alapelveket, valamint ismerteti azon szervezeteket, amelyek a jogszabályelőkészítő társadalmi egyeztetési folyamatban részt vehetnek.

5. Az empirikus kutatás legfontosabb eredményei

5.1. A kvalitatív vizsgálat

Az empirikus munka során kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmaztunk. A téma sajátossága egyértelműen az interjú eszköz alkalmazását igényelte. Ebben a munkafázisban az NSZFT tagjai, illetve azon szakemberek közül kerültek ki az interjú alanyok, akik nem NSZFT tagok, azonban a szakképzés területén tevékenykednek, és az esetek többségében szervezeteket is képviselnek.

A vizsgálat körülményei

A kutatás 2015. szeptember 15-e után indult. A szakirodalom tanulmányozását követően az interjúkérdések fejlesztése és véglegesítése következett, ezt követően kezdődött az interjú készítése. A kvantitatív módszer célcsoportját olyan szakmai szervezetek képviselői képezték, akik közvetlenül és rendszeresen vesznek részt a szakképzés fejlesztésében. Ebbe a csoportba tartoztak az NSZFT tagjai. Az tagok közel felével sikerült interjút készítenem. Bár ideálisan a teljes célcsoport személyes megkérdezése volt a cél, különböző okok miatt nem sikerült ezt a tervet teljesíteni, viszont olyan további szakemberekkel is készültek interjúk, akik (bár nem tagjai az NSZFT-nek) tevékenysége erősen kötődik a szakképzéshez, és több esetben országos szervezetet képviselnek. Így összesen 16 interjú készült el, amelyek minden esetben személyes beszélgetés során realizálódtak.

Az interjú során 5 kérdéscsoport készítettünk az alábbiak szerint:

- a szakmai szervezet rövid ismertetése, bemutatása;
- a szakképzés szerepe a szervezet életében - részvétel a szakképzés fejlesztésében;
- a bevonás, részvétel jellemzői;

- együttműködések;
- értékelés.

(A kérdéscsoportokhoz kapcsolódó segítőkérdésekért és részletekért lásd az I. számú mellékletet)

Az interjúra alapozott kutatási tevékenység 2015. október 5 és november 10. között valósult meg. Alább a kérdőíves kutatás legfontosabb eredményeit közöljük.

A szakképzés szerepe a szervezet életében - részvétel a szakképzés fejlesztésében

Az interjúalanyok (az általuk képviselt szervezet) napi szinten tevékenyek a szakképzésben (és/vagy felnőttképzésben). Ennek eredményeként nagyon fontos számukra a szakképzés állapota, ennek fejlesztése. Többségük évek, évtizedek óta aktív az ágazatban, és a szakpolitika fejlesztésében szakmai szervezeteiken keresztül vesznek részt. Fontosnak tartják azt, hogy szervezetük bevonásra kerül az ágazat alakításában. Naprakészek a szakképzési változásokat és fejlesztési irányokat illetően. Jellemzően határozott elképzelésük – és az esetek többségében előzetes véleményük is - van a változtatások által érintett szakmai területekről.

A bevonás, részvétel jellemzői

A válaszadók többsége problémásnak érezte a szakmai anyagokra szánt véleményezési időt. Több NSZFT tag is kifejtette, hogy az utóbbi 1-2 évben ritkultak az ülések, amelyeken viszont nagyon sok anyagot tárgyalnak. Így egyrészt az anyagok átolvasására is kevés az idő, másrészt az ülések feszített programja nem teszi lehetővé egyes pontok alapos, mélyreható tárgyalását, ami pedig kívánatos lenne. Korábban az ülések gyakrabban kerültek összehívásra és egy-egy alkalommal kevesebb napirendi pont került megtárgyalásra.

Az üléseken, megbeszéléseken véleményeiket kifejezhetik. Úgy tűnik, van néhány nagyon aktív szereplő, míg mások passzívak, esetenként a szervezetük javaslatainak el nem fogadás miatt beletörődők, rezignáltak.

Annak ellenére, hogy a kritikai vélemények is megjelentek az interjúvoltak között, a szakképzés átalakításának szükségének gondolatát képviselték, és egyetértettek-értenek a tárca szakképzést átalakító politikájával. A megvalósításban azonban már jelentős eltérések tapasztalhatók. Tekintettel arra, hogy a szakképzést irányító tárca határozott szakpolitikai elképzeléssel rendelkezik, és ezek megvalósításában is egyértelmű irányvonalat vázol fel, a

szakmai párbeszédben határozott, de másirányú elképzeléssel rendelkező szervezetek úgy érzik, hogy nem veszik figyelembe javaslataikat. Ez az érzés érdekes módon projektálódik a párbeszéd folyamatára is. Az interjúk során ugyanis néhányan azt fogalmazták meg, hogy nem is hallgatják meg őket, miközben mások egyértelműen jelezték, hogy a meghallgatás megtörténik, de nem biztos, hogy a javaslat zöld lámpát kap.

A megbeszéléseken, üléseken sok esetben nincs idő tartalmi vitára; mások azt jegyezték meg, hogy több olyan fórum is van (pl. tárcaközi egyeztetések), amelyek szintén fontos szerepet töltenek be a szakképzés fejlesztésében.

Együttműködések

A résztvevők többsége kifejezte abbéli reményét, hogy a tárca és a szakmai szervezetek közötti együttműködés javulni fog.

A szakmai szervezetek közötti együttműködés az esetek többségben nem valósul meg, a közös érdekek artikulálódásának hiányában. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamarának a szakképzés területén korábban is meglévő kardinális szerepe tovább erősödött, így kiemelkedik a többi szakmai és társadalmi szereplő közül. Néhány szervezet képviselője ezt a kamarai szerepet eltúlzónak, aránytalanak vélte. Mások viszont egyetértettek a Kamara szerepével és nemzetközi példákat is hoztak a kialakult helyzetre.

Az együttműködés hiánya ugyanakkor az egyes szervezetek eltérő érdekelttségével is magyarázható.

Nyíltabb, őszintébb kommunikációt hiányoltak a kritikusabban állásponton lévők. Többen nem érzik azt, hogy valódi, egyenrangú partnerként kezelik őket, így a társadalmi párbeszéd sem valósul meg teljes mértékben.

Értékelés

Az interjú utolsó kérdéscsoportja az értékelésről szólt.

A szervezetek szerint javítani kellene a bevonás módját. Itt egyértelműen a véleményezésre fordítható idő okozza a legnagyobb problémát. Az NSZFT esetében az üléseket gyakrabban kellene megtartani, amelyek napirendjének és tartalmának szellősebbé tételével több idő maradna az érdemi megbeszélésre. A szervezetek szakmai javaslataikat meg tudják jeleníteni, ezek azonban minimális mértékben jelennek meg a szakpolitikai dokumentumokban.

Másfelől a szervezetek pozitívan értékeik, hogy bevonásra kerültek a szakképzés fejlesztésében és saját szervezetük aktivitásával döntő többségük elégedett.

5.2. A kvantitatív kutatás A kutatás körülményei

A kutatási terv készítésekor – az eredetileg csak interjú módszer alkalmazása mellett - felvetődött egy másik célcsoport véleményének összegyűjtése. A kvantitatív vizsgálat kérdéseit október első felében fejlesztettük részben a beadott kutatási tervre támaszkodva, részben a már elindult kvalitatív kutatás első eredményeinek figyelembevételével. Az online kérdőívet 2015. október 21. és 2015. november 13. között kérdeztük le. A célcsoport számára kétszer küldtünk ki kutatásban való részvételre felkérő e-maileket. A kérdőíves felmérés célcsoportját azon szervezetek (iskolák, intézmények, szövetségek, érdekvédelmi szervezetek, vállalkozások, háttérintézmények) adták, akik a 2011-es OKJ fejlesztés kapcsán már kapcsolatba kerültek az NSZFI-vel. A kutatási terv készítésénél konszenzus volt abban, hogy ez az adatbázis jó kiindulás lehet a kérdőíves adatfelvétel számára. Az NSZFH-től mindössze a szervezetek nevét kaptuk meg, így ebből kellett felépíteni az adatbázist. Ezt az adatbázist még bővítettük és így országosan 152 szervezetnek került kiküldésre a kérdőív.

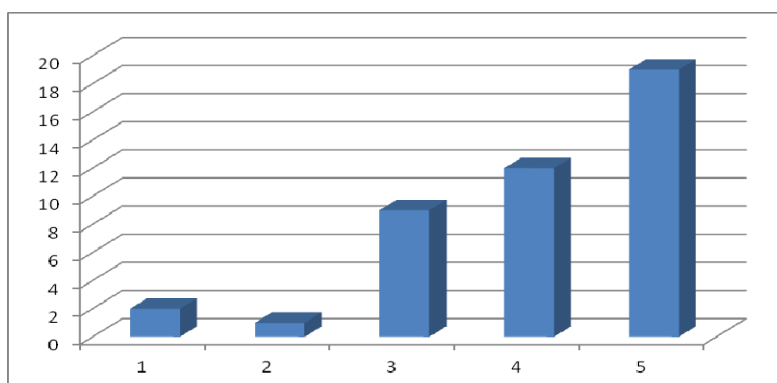
A 30 kérdésből álló (27 feleletválasztós zárt kérdés, 3 nyitott kérdés, lásd melléklet) 5 kérdéscsoportra tagolható, s szinkronizáltuk az interjú kérdéscsoportokkal. A kérdéscsoportok:

- *A szakképzés szerepe a szervezet életében - részvétel a szakképzés fejlesztésében,*
- *A bevonás, részvétel jellemzői,*
- *Együttműködések,*
- *Értékelés,*
- *Egyéb észrevétel, javaslat.*

Az online kérdőívet két alkalommal küldtük ki a szervezetek részére. Összesen 43 kitöltött, értékelhető kérdőív érkezett vissza 28.2%-os részvételi arányt jelentve, ami megítélésünk szerint kimondottan jó értéknek tűnik online forma alkalmazása esetében. Tekintettel arra, hogy beérkezett kérdőívek száma nem érte el a 100-at, ezért az általános módszertani eljárásoknak megfelelően a százalékos értékeléstől eltekintünk. A kérdőíves kutatás legfontosabb eredményeit az alábbiakban ismertetjük.

1. ábra: Milyen a kapcsolata a szakképzéssel?

(nagyon gyenge:1 – nagyon erős:5)

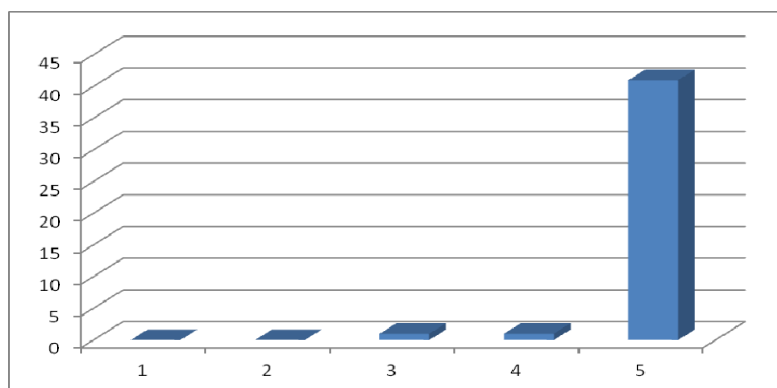
Átlagérték:4

Az első kérdésünk a megkérdezett szervezetek szakképzési kötődését vizsgálta. Bár az előzetesen megkapott adatbázisból következtethettünk arra, hogy ezen szervezetek várhatóan szoros szakképzési kapcsolódással bírnak, mégis fontosnak tartottuk a felmérés elején tisztázni ezt. A nagyon szoros, illetve szoros kötődést jelölte a válaszadók háromnegyede. A harmadik legmagasabb értéket a közepe kötődést adta. Meglepetésre a válaszadók közül kettő egyáltalán nem rendelkezett kötődéssel, azonban az előzetesen megkapott listán szerepelt, másfelől – gyenge kötődésük ellenére - a kérdőívet mégis kitöltötték.

A kapott eredmények alapján feltételezhetjük a válaszadók szakmai elkötelezettségét, valamint azt is, hogy érdekük a szakképzés fejlesztése és ezen kutatás kérdéseinek őszinte, előrevivő megválaszolása.

2. ábra: Mennyire fontos Önöknek a szakképzés állapota, ennek fejlesztése?

(egyáltalán nem fontos:1 – nagyon fontos:5)

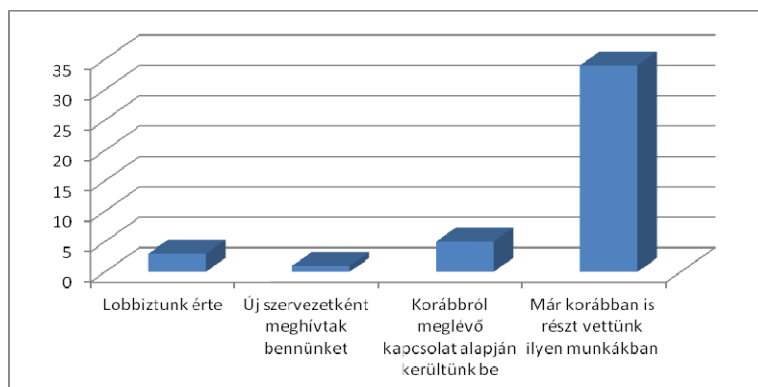

Átlagérték:4.9

Az előző kérdésre támaszkodva, illetve annak ismeretében tettük fel az érdekeltségi kérdést. Vagyis milyen mértékben fontos a válaszadóknak a szakképzés állapota, ennek fejlesztése. A megelőző kérdés eredményeihez képest – pozitív értelemben - meglepő eredményt kaptunk. Hiszen egy válaszadó jelezése került semleges tartományba, s mindössze egy jelezte, hogy „csak” fontos számára a szakképzés állapota és fejlesztése. A 43 válaszadóból 41 jelezte: nagyon fontos számára a szakképzés. Tehát azon szervezetek, amelyek az előző kérdésben úgy válaszoltak, hogy közepesen erős a kötődésük a szakképzéssel, számukra is erős prioritás a szakképzés állapota és a szakképzés fejlesztése.

A két első kérdés pozícionálta a kutatásban résztvevő szervezetek viszonyát, a kötődés mértéket a szakképzéshez és bizonyos érdeklődési, sőt azon túlmutató pozitív felelősségvállalási attitűd is megfogalmazásra került.

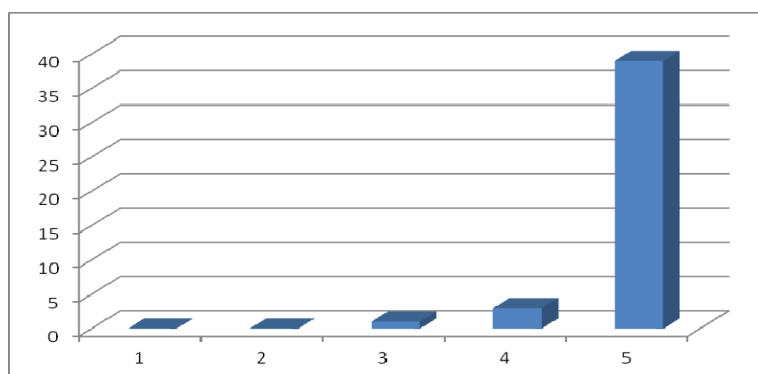
3. ábra: Milyen módon kerültek azon szakmai szervezetek közé 2010 után, amelyeket bevontak a tartalmi fejlesztés(ek) folyamatába?

A megkérdezett szervezetek jelenetős többsége már korábban is részt vett ilyen jellegű szakmai munkákban. Kisebb részük korábról meglévő kapcsolat alapján került be, s ehhez majdnem hasonló számban kaptak meghívást azon szervezetek, akik lobbiztak, hogy az OKJ és egyéb szakmai kérdésben véleményüket kifejthessék. Ez szempont erősítette az első két kérdés megközelítését. Olyan szervezetek vettek részt jelen kutatásban, akik kapcsolódnak a szakképzéshez, szívügyük a szakképzés állapota és fejlesztése, valamint tapasztalattal rendelkeznek a szakképzés területén.

4. ábra: Mennyire fontos Önöknek, hogy bevonták szervezetüket a szakképzés fejlesztésébe?

(egyáltalán nem fontos: 1 – nagyon fontos: 5)

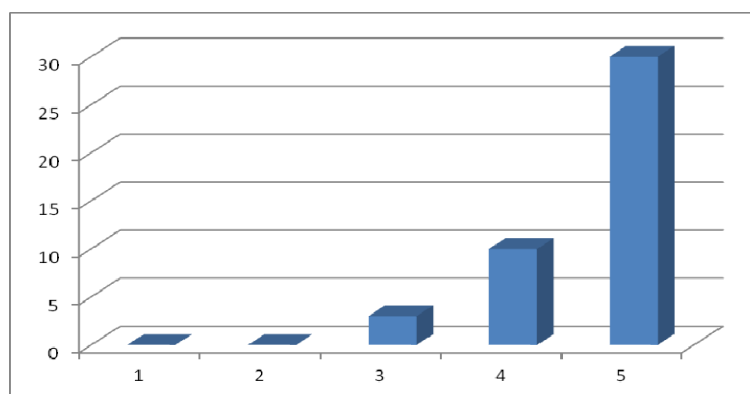
Átlagérték: 4.9

A három első, pozicionáló kérdés után a kutatásba bevont szervezetek aktivitási tevékenységeit vizsgáltuk. Vagyis azt, hogy mennyire aktívak a szakképzés fejlesztési folyamatában, a szakmapolitika erősítésében, saját véleményük kifejtésében. Mennyire tudnak, és akarnak aktívak, befolyásolók lenni a szakmapolitika formálásában.

Egy fejlesztési politika formálásban részt venni nem csak lehetőség, de a szervezetek életében a fontosság, az önbecsülés, a presztízs kategóriája szempontból is érdekes. Válaszadóink döntő többsége nagyon fontosnak tartja azt, hogy bevonták őket a szakképzés fejlesztésébe, a fejlesztési folyamatok formálásába.

5. ábra: Mennyire követi a szakképzésben megjelenő változásokat?

(egyáltalán nem követem: 1 – teljes mértékben követem: 5)

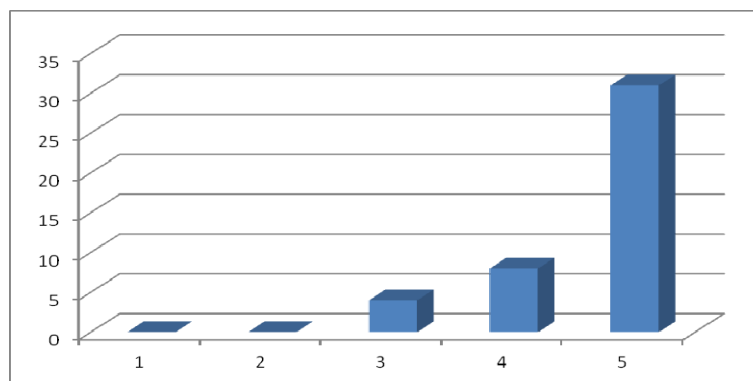
Átlagérték: 4.6

Szakmailag megalapozott véleményt formálni egy ágazatról (akár oktatási ágazatról is) akkor lehet, ha a benne résztvevők tájékozottak az adott területen és folyamatosan követik a

fejleményeket, változásokat. Úgy tűnik, a kutatásba bevont és válaszokat adó szervezetek közel háromnegyede „képben van” van a szakképzést érintő változásokat illetően. Ez fontos eredmény a későbbi értékelési részben, hiszen olyan szervezetekről van szó, akik tudják, mit miért mondanak, mit miért képviselnek. Vagyis tudatos válaszadókkal van dolgunk. Másfelől az ebben a kérdésben kapott eredmények valamelyest elmaradnak a szervezetek fontosságára irányuló kérdés eredményeitől. Vagyis a (szervezetek) fontossági pozicionálása valamivel erősebb, mint a szakmai területen meglévő tájékozottság.

6. ábra: Volt-e, van-e (határozott) előzetes véleménye a megvalósult és a tervezett változásokról?

(egyáltalán nem volt határozott véleményem: 1 – nagyon határozott véleményem volt: 5)

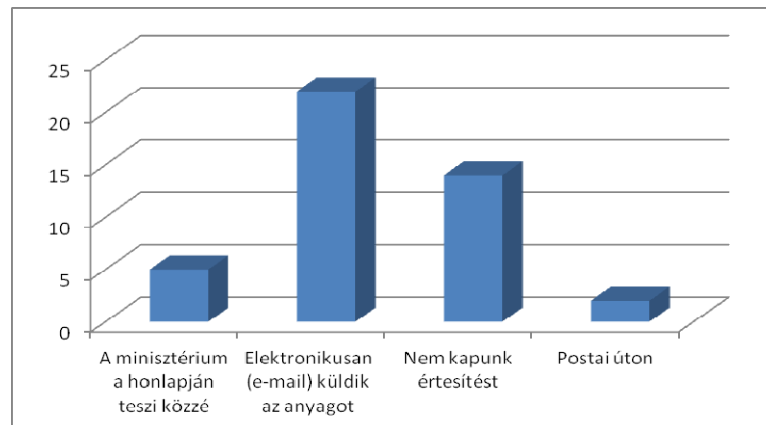

Átlagérték: 4.6

A szakmatudatosságot és szakmai professzionalizmust vizsgálta az a kérdés, amely a szakmapolitikára irányuló előzetes véleményekre kérdezett. Vagyis: látva a kormányzat azon szándékát, amely szerint strukturálisan és mélységében nyúl hozzá a szakképzési rendszer átalakításához, volt-e a válaszadónak ezekre a területekre vonatkozóan véleménye, elképzelése? A válaszadók állásfoglalása nagyon erős szinkronitást mutat az arra a kérdésre adott válasszal, amelyben a szakmai területen bekövetkezett változások követésére irányult. Azon válaszadók, akik tisztában vannak a változásokkal, jelezték azt is, hogy határozott, karakteres előzetes véleménnyel rendelkeztek az adott részszakterületre irányuló változásokról. Azok, akik azt jelezték, hogy „csak” nagyjából követik az eseményeket, tartották magukat ehhez az állásponthoz: nagyjából volt előzetes véleményük a szakterületről. Szintén hasonlóan pozicionálódott azok köre, akik azt jelezték, közepesen követik a

változásokat. Az ő estükben az előzetes vélemények is az értékskála ezen pontján helyezkedtek el.

7. ábra: Milyen módon kapják meg a véleményezésre szánt anyagokat?

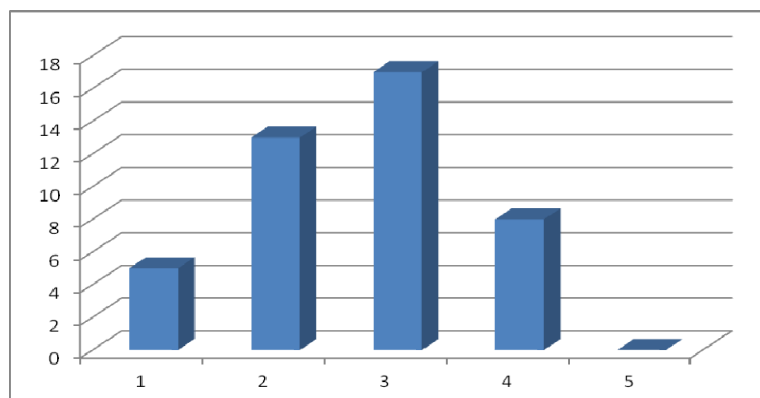

Néhány olyan kérdés is megfogalmazásra került, amelyek a bevonást követő szakmai munka megvalósulására irányultak. A szakmai szervezetek tevékenységei jogszabályilag meghatározott módon valósulhat meg. Ez jellemzően a jogszabályalkotóktól kapott anyagok véleményezésében (estenként az ezekre irányuló döntésében) realizálható. Éppen ezért az ezt lehetővé tevő, illetve biztosító folyamat megvalósulása igen meghatározó és a szakmai szervezetek lehetséges bevonását erősen meghatározó feltételek ezek.

A folyamat első lépése az adott dokumentumhoz való hozzájutást jelenti. Ez ma már több formában valósulhat meg, a leggyorsabb és legrugalmasabb módtól a hagyományos formákig számos verzió képzelhető el. Kutatásunk ezen kérdésében a legeggyüttműködőbb kategória az, amelyben elektronikusan jut el az anyag a szervezethez. Ettől együttműködési jellegében egy fokkal marad el az a válaszadási lehetőség, amely szerint a minisztérium a honlapján közzé teszi a dokumentumot és erről a szervezet értesítést kap. Ez a két kategória maximálisan képviseli az együttműködést, a partnerséget illetve azt, hogy minisztérium aktívan bevonja a szóban forgó szervezeteket az kooperációba. Természetesen a kutatásban megkérdezettek között számos olyan szervezet, vagy képviselője (pl. az NSZFT tagjai) szerepel, amelyekkel a Minisztériumnak kötelező együttműködési kötelezettsége van. Így ezen szervezetek ilyen formában értesülnek új szakmai anyagokról, ezek meglétéről (elérhetőségéről). A másik csoportban található azok, amelyek maguk keresnek rá a releváns honlapra, de értesítést nem kapnak.

8. ábra: Időben kapják meg az anyagokat?

(soha nem kapjuk meg időben: 1 – mindig időben kapjuk meg: 5)

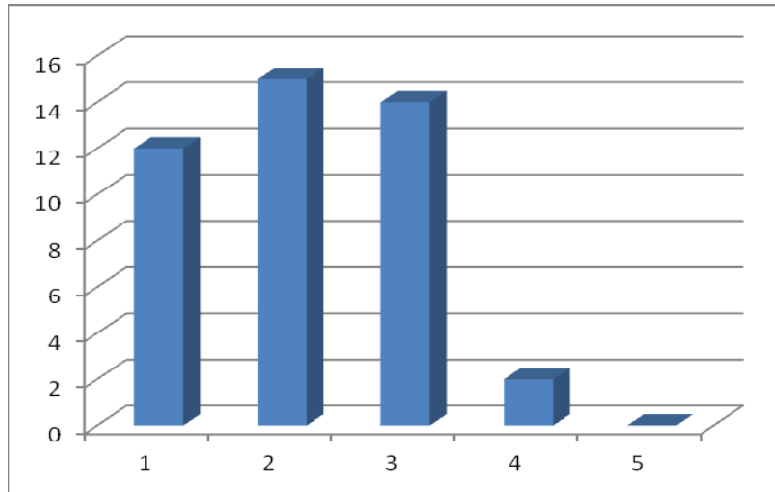

Átlagérték: 2.6

A dokumentumok szakmailag alapos véleményezésének egyik sarkköve az anyagok időben történő eljuttatása az érdekeltekhez. A legdemokratikusabb módon megvalósuló társadalmassítás, véleményeztetés is csorbát szenved, ha a véleményezésre szánt dokumentumok nem a megfelelő időben érkeznek. Ez jellemzően azt jelenti, hogy a véleményezés megvalósítása nehézségekbe ütközhet. Fontos megjegyeznünk, hogy különösen olyan esetekben szükséges erre figyelni, ahol az adott szakpolitikai területeken jelentős változások sora valósul meg. Hiszen olyan esetben, ahol a rendszer működik, beavatkozásra nincs szükség, ott az alkalmankénti szakmai anyagok előállítására sokkal több idő áll rendelkezésre, mint egy olyan terület vagy ágazat esetében, ahol teljes strukturális átalakulás valósul meg és szinte a teljes működési jogszabályi környezet átalakításra kerül. Ott ennek különösen nagy tétje van. A szakképzés ezen utóbbi kategóriába tartozik. Így a szakmapolitikát irányító szervezetben megvalósuló megfeszített munka gyakran jelenik meg úgy a szervezeteknél, hogy viszonylag (vagy nagyon) kevés idő jut a véleményezésre.

9. Általában mennyi idejük van a véleményezésre?

(nagyon minimális a rendelkezésre álló idő: 1 – bőségesen elegendő a rendelkezésre álló idő: 5)

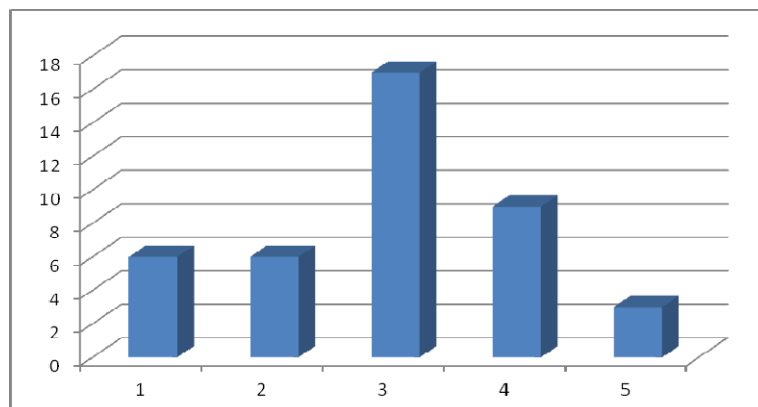

Átlagérték: 2.1

A válaszadók erősen negatív értékeket adtak arra a kérdésre, amely a véleményezésre szánt időre irányult. Közel kétharmaduk véli úgy, hogy nagyon kevés az idő, vagy egyáltalán nem elegendő a véleményezésre fordítható idő. Két pozitív válasz érkezett, de az sem a legmagasabb pozitív kategóriában. Közel egyharmad adott értékesleges választ ebben a kérdésben.

10. ábra: Ülésekre, megbeszélésekre megkapják-e időben a meghívásokat (amennyiben részt vesznek ilyeneken)?

(egyáltalán nem kapjuk meg időben: 1 – mindig időben kapjuk meg: 5)

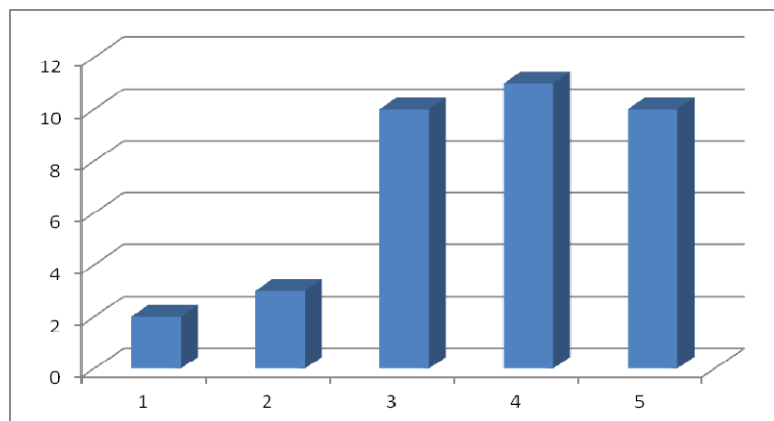

Átlagérték: 2.9

A szakmai és társadalmi szervezetek számára jellemzően két formája van a vélemények, elképzelések kifejtésére. Egyik a már fentebb vizsgált dokumentumelemzések, véleményezések kategóriája, a másik pedig a megbeszéléseken, üléseken való részvétel (valójában még a parlamenti szakasz is, de reális lehetősége a valóságban annak minimális). Jelen kérdés az ülésekre, megbeszélésekre történő meghívás időbeliségére irányul. Bár a válaszok jobban szóródnak a skálán és sokkal kevesebb a negatív tartományban megjelenő válasz és ezzel párhuzamosan jóval több a pozitív vélemény az átlag mégsem mutat sokkal jobb eredményt az előző kérdéshez képest. A kettő (tudniillik a szakmai anyagok kiküldése, illetve megbeszélésre szóló invitálás) csak részben függ össze, hiszen lehet, hogy egy anyag valóban késéssel készül el, és kerül véleményezési kiküldésre, azonban azon anyagok szakmai vitájára szóló meghívónak szükségszerűen nem kell későn érkeznie. Az eredményt látva azonban az is elképzelhető, hogy a véleményezésre szánt szűkös időkeresztmetszet rányomja a válaszadók érzést a megbeszélésekre, ülésekre szóló meghívások megítélésében is.

11. ábra: Az üléseken, megbeszéléseken mennyire kapnak lehetőséget véleményük kifejtésére (amennyiben részt vesznek ilyeneken)?

(egyáltalán nincs lehetőség: 1 – teljes mértékben kapunk lehetőséget: 5)

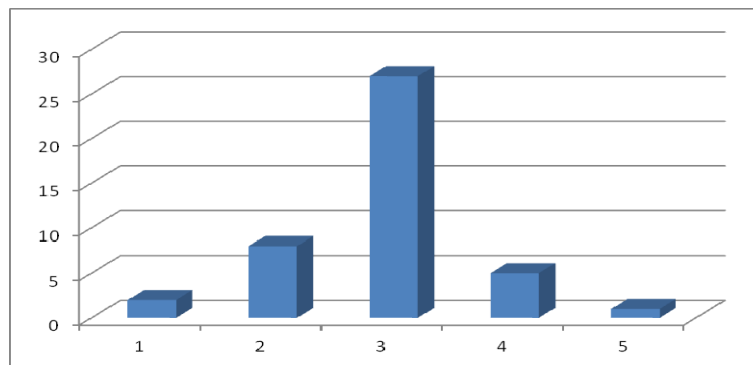
Átlagérték: 3.6

A társadalmi egyeztetés, véleményezés folyamatának egyik legfontosabb fázisához értünk, amikor azt kérdeztük a válaszadóktól, hogy az üléseken mennyire kapnak lehetőséget véleményük kifejtésére. Nagyságrenddel pozitívabb a véleményük, mint az egyeztetés folyamatában bevonó módok és eszközök esetében. Vagyis a válaszadók szerint formai szempontból vannak zökkenők, azonban a véleménykifejtésre van lehetőség. A kérdésre adott pozitív tartományban található a válaszok közel kétharmada. Mindössze kevesebb mint 10%-a

érzi úgy, hogy nem nagyon, vagy egyáltalán nincs lehetősége a véleményét kifejteni. Ezen néhány negatív véleményt úgy tudjuk értelmezni, hogy a véleményük figyelembevételére minimális az esély (nem feltételezzük, ha valaki egy ülésen részt vesz és szeretné elmondani a véleményét, arra nincs lehetősége).

12. ábra: Általánosságban mennyire ért/értett egyet a jogszabály előkészítő szervezet (Minisztérium) szakmai elképzeléseivel?

(egyáltalán nem értek egyet: 1 – maximálisan egyetértek: 5)

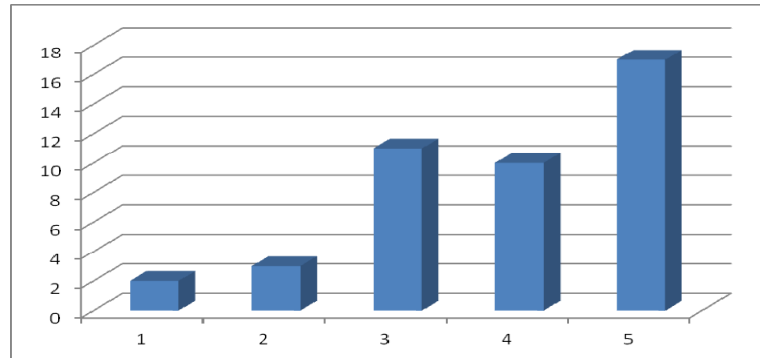

Átlagérték: 2.9

A döntős többség (a válaszadók közel kétharmada) neutrálisnak mondható álláspontra helyezkedett, amikor a minisztérium jogszabályalkotó és előkészítő munkájával való egyetértésre irányult a kérdés. S ezen információ mellett valamivel több kritikus, mint pozitív hang jelent meg a válaszok között. Az általunk használt skála közepének ezen magas értéke mögött több feltételezés is megjelenhet. A véleményüket kifejtőknek esetenként még sincs határozott véleményük adott szakpolitikai kérdésben, így inkább nem foglaltak állást. Másrészt, esetleg nem tudják megítélni, hogy a Minisztériumnak mekkora a mozgásteret az adott szakmai kérdésben, valamint elképzelhető az is, hogy kutatásban résztvevők – tekintettel arra, hogy kívülálló szervezetek nem láthatják a lehetséges megoldásokat adott kérdésekben.

13. ábra: Milyen mértékben tartotta szükségesnek a szakképzési rendszer változtatását az elmúlt 5 évben?

(egyáltalán nem tartottam szükségesnek: 1 – teljes mértékben szükségesnek tartottam: 5)

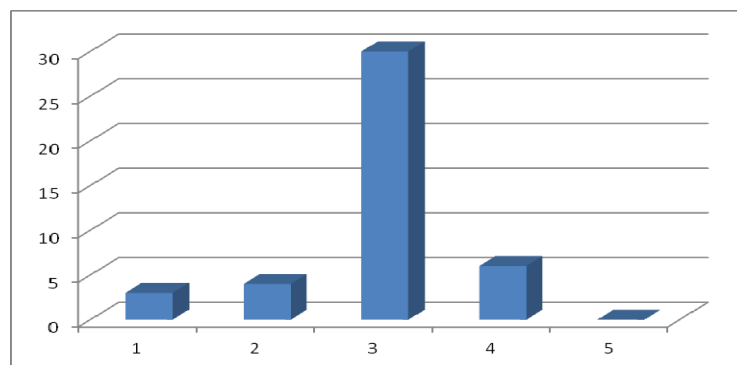
Átlagérték: 3,9

Kutatásunk másik fókuszpontja a szakképzés rendszerének átalakítási szükségességének megítélése. Hiszen valóban lehet egyetérteni, vagy éppen egyet nem érteni az adott szakpolitikával, azonban egy ágazat átalakításának a szükségessége független az éppen hatalomban lévőtől. Így az átalakítás milyenségében, hogyanjában nagyságrenddel több szubjektív elem található, mint az átalakítás szükségességének megítélésében.

Különösen igaz ez az oktatás bármely ágazatára, ahol a döntések közép- és hosszútávon mérhetők. A szakképzés átalakításának szükségessége a válaszok ismeretében igencsak időszerű volt, így nagyon fontos üzenet, hogy válaszadók legnagyobb része nagyon fontosnak és aktuálisnak tartotta a szakképzés területén a változtatások elindítását.

14. Mennyiben ért egyet a szakmai döntésekkel?

(egyáltalán nem értek egyet: 1 – maximálisan egyet értek: 5)

Átlagérték: 2.9

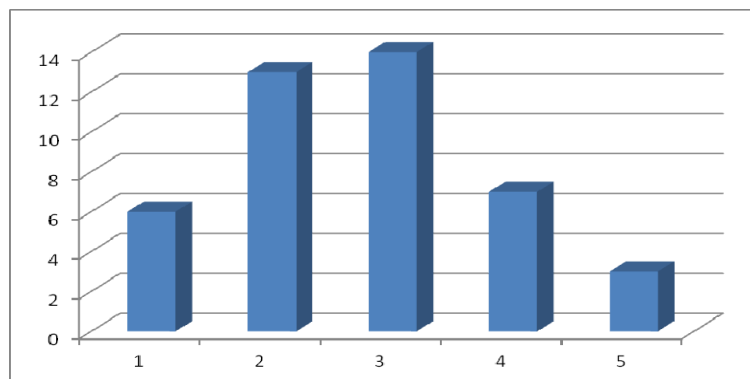
Hasonló – bár valamivel jobb eredményeket kaptunk - a szakmai döntésekben való egyetértésben, mint a Minisztérium szakpolitikájával való egyetértésében. Ez azt jelenti, hogy a véleményüket kinyilvánítók minimálisan, de jobb osztályzatot adtak a szakmai munkára, mint a szakmai munka előkészítésére.

A válaszok közel háromnegyede semleges álláspontra helyezkedett. Egy csoportot képezhetnek azok, akik szerint valóban csak közepesen helyezkedik el a megítélése a szakmai döntések (voltak jó és rossz döntések egyaránt), másik csoport lehet ezen válaszadókon belül, akik úgy vélik, hogy nem tudják megítélni a szakmai döntéseket, s akár egy harmadik csoport lehet azok köre, akik nem akarnak állás foglalni ebben a kérdésben, s így semleges álláspontra helyezkednek.

Több választ kapott a pozitív tartomány, azonban az, hogy a 43 válaszadóból nem volt egy szervezet, amely maximálisan egyetértett volna a döntésekkel, meglepő. Úgy tűnhet, a nagyon összetett, mélyreható és strukturális átalakítási folyamatban szinte mindenkinek volt kisebb-nagyobb érdeksérelme.

15. ábra: Mennyire voltak formálisak, vagy/és tartalmiak a szakmai megbeszélések, társadalmi egyeztetések?

(teljes mértékben formálisak voltak: 1 – teljes mértékben tartalmiak voltak: 5)

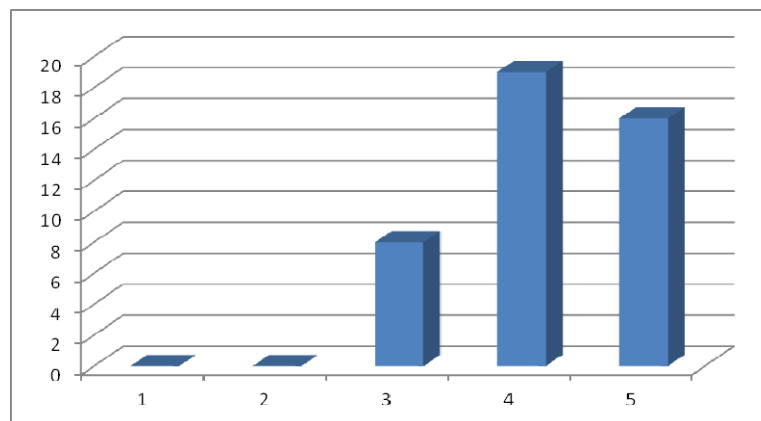
Átlagérték: 2.7

Szakmai ülések, megbeszélések nem csak formájukban, de szakmai, tartalmi tevékenységükben is meglehetősen eltérőek lehetnek. Kutatásunkban szerettük volna mérni, hogy ezeken a szakmai találkozón a válaszadók szerint mennyire jellemző a nyílt, szakmai vita.

A legmagasabb értéket a közepesen érték ért el. A kritikai vélemények erősebbek. Ugyanakkor a negatív vélemények projektálódhatnak, vagyis azon válaszadók körben, akik úgy vélik: nincs tartalmi vita az üléseken, az általuk képviselt álláspontok elfogadásának, megjelenítődésének hiányában kivetítődhet ezen megbeszélések megítélésre. Vagyis nem fogadták el az elképzelést, nincs is érdemi megbeszélés, vita.

16. ábra: Az Ön szervezetének voltak-e javaslatai?

(egyáltalán nem voltak javaslataink: 1 – szinte minden szakmai kérdésben volt javaslatunk: 5)

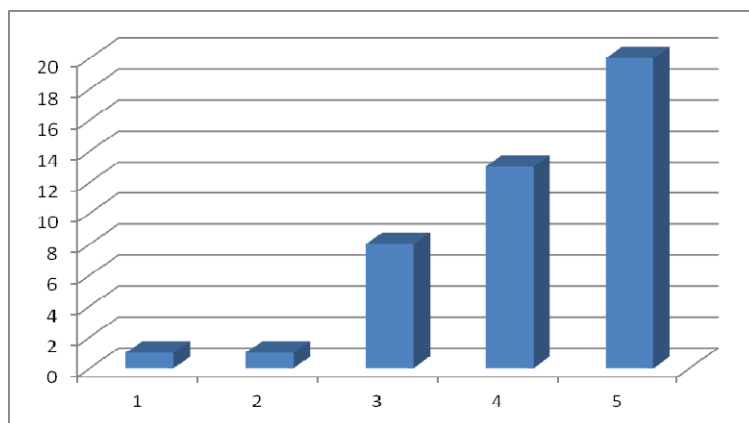
Átlagérték: 4.2

A következő néhány kérdésben a szakmai szervezetek aktivitást vizsgáltuk. Ez a tevékenység tulajdonképpen egy önértékelési folyamat, vagyis hogyan látják a szervezetek saját aktivitásukat, szerepüket. Társadalmi, szakmai diskurzusban a saját szerep pozicionálása, tisztánlátása nagyon fontos elvárás.

A válaszokból úgy tűnik, a szervezetek aktívak a szakképzési politika formálásában. A skála passzivitása oldalán egyik érték sem kapott jelzést a válaszadóktól.

17. ábra: Marginális szerepet játszanak, vagy az aktívak közzé sorolja saját szervezetüket?

(teljes mértékben marginális szerepet játszottunk: 1 – mindig aktívak voltunk: 5)

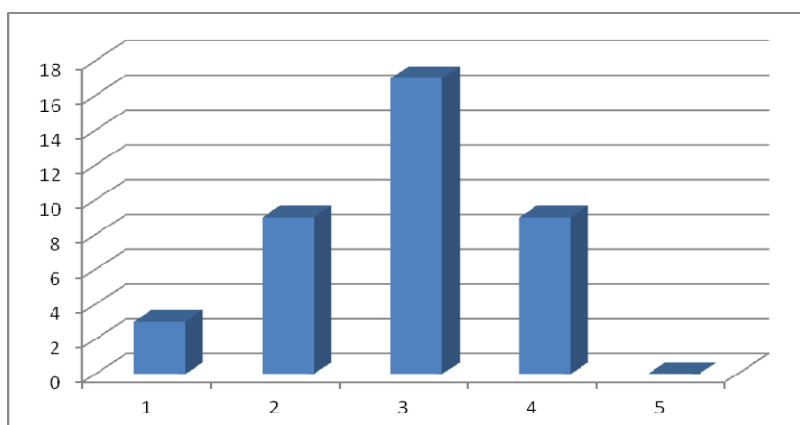

Átlagérték: 4.1.

Jó értéket adtak maguknak a szervezetek, mindössze egy-egy szervezet értékelte saját teljesítményét részben, vagy egészében marginálisnak. A szakmai szervezetek aktivitása jelentősen segíthet a szakmapolitika formálódását. Másfelől azonban abban az esetben, ha a törvényelőkészítők határozott szándékkal és céllal rendelkeznek adott szakmai terület fejlesztését, átalakítását illetően, akkor a határozott társalmi szervezetekkel való találkozás nem mentes a konfliktusoktól. Ugyanis az érdekek nehezen artikulálhatók egy koncepció mentén.

18. ábra: Milyen mértékben épültek be az Önök szakmai véleményei, javaslatai a szakképzés tartalmi fejlesztésébe? (csak akkor töltse ki, amennyiben voltak szakmai javaslatai)

(egyáltalán nem épültek be: 1 – maximálisan beépültek: 5)

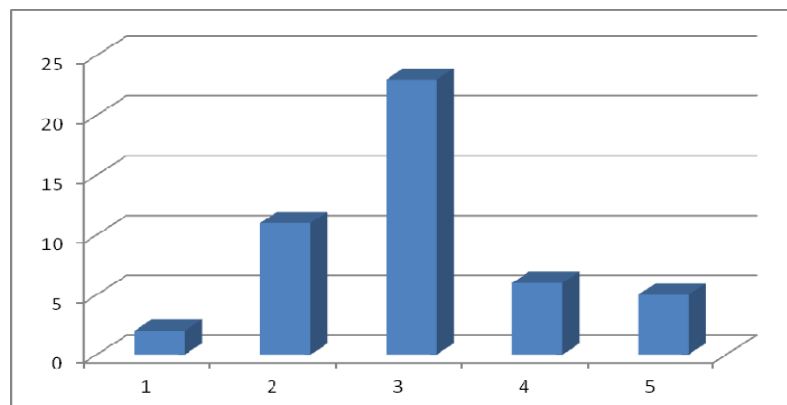

Átlagérték: 2.9

Korábban láthattuk, hogy szervezetek többsége aktív, határozott elképzeléssel rendelkezik a szakképzésről és ennek átalakításáról, fejlesztésről. Az egész társadalmi párbeszéd folyamatában a szakmai szervezetek oldaláról jövő kezdeményezések és javaslatok beépülése jelenti a sikert vagy kudarcot a szervezetek összetevékenységének megmérettetésében. Tekintettel arra, hogy akár az NSZFT, akár más szakmai fórumokban a szervezeteket delegáltak képviselik, ezért a javaslatok beépülése az esetek többségében egyéni sikerként vagy kudarcként is artikulálódik. Hozzá kell azonban tennünk: adott szakágazat, terület sikeressége nem a beépítendő javaslatok számától, hanem azok szakmai tartalmától, minőségétől függ. Ezzel együtt jelen kérdésre adott válaszok összessége mégis csak azt tükrözi, hogy bizonyos javaslatok, elemek beépül(het)tek az ágazat fejlesztésébe.

19. ábra: Az Ön megítélése szerint milyen mértékben épültek be más szakmai szervezetek véleményei a szakképzés tartalmi fejlesztésébe?

(egyáltalán nem épültek be: 1 – maximálisan beépültek: 5)

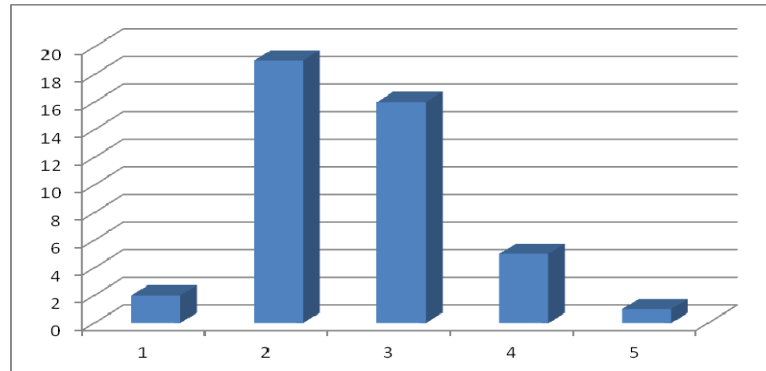
Átlagérték: 2.8

Átlageredmény-értéket tekintve nem ért el jobb eredményt a válaszok átlaga abban a kérdésben sem, hogy a megkérdezettek megítélése szerint milyen mértékben épültek be más szakmai szervezetek javaslatai. Szemben az előző kérdéssel, ahol nem érkezett válasz arra, hogy maximálisan beépültek-e, ebben az esetben 5 válaszadó úgy véli, hogy más szakmai szervezetek javaslatai alkalmanként beépülnek a fejlesztésekbe.

Vagyis a válaszadók összességben úgy látják, hogy bizonyos esetekben igen, máshol nem épülnek be a javaslatok.

20. ábra: Előfordult-e, hogy a megállapodott tartalmak (javaslatok, vélemények) végül mégsem kerültek be a végleges dokumentumba?

(soha nem kerültek be a javaslatok: 1 – mindig bekerültek a javaslatok: 5)

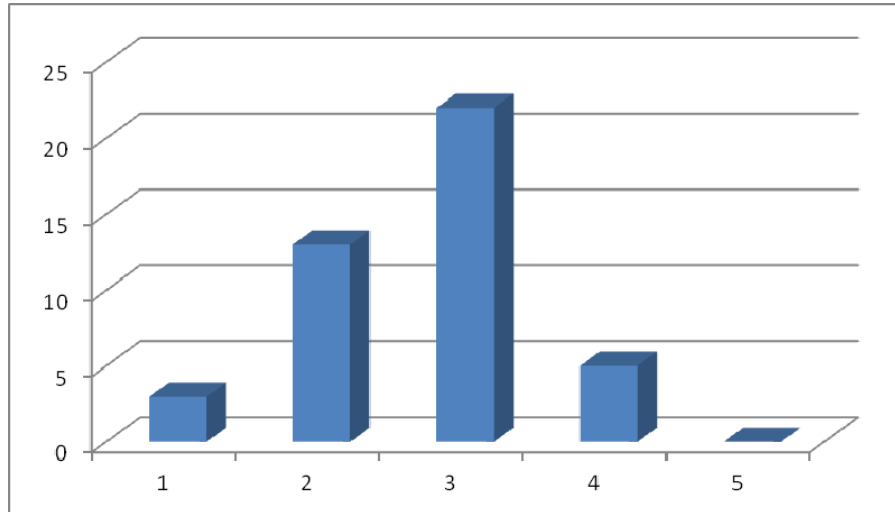
Átlagérték: 2.6

A szakmai szervezetek válasza szerint előfordult, hogy előre megállapodott javaslatok, vélemények nem kerültek be az aktuális dokumentumba. Úgy véljük, előre megállapodott, dokumentált (jegyzőkönyvbe bekerülő) egyetértéseknek a későbbi tervezetbe való be nem kerülésének jelentős okai lehetnek. Elképzelhető, hogy egy előzetesen konszenzusra jutott témában a későbbiek során történtek olyan körülménybeli változások, amelyek nem tették lehetővé, hogy a korábban megállapodott tartalmak beépüljenek a megállapodott formába.

Úgy véljük, egy szakmapolitikát irányító szervezet számára nagyon fontos, hogy kommunikálja a döntéseit, bármilyen irányultságúak is azok. A hitelesség és szakmai reputáció úgy tartható fenn tartósan, ha a döntéseket a szükséges szakmai kör (lásd szakmai szervezetek) számára értelmezik.

21. ábra: Megítélése szerint a szakmai párbeszédben (Minisztérium és szakmai szervezetek közössége) mennyire jellemző általános attitűd az együttműködési hajlam?

(egyáltalán nem jellemző: 1 – teljes mértékben jellemző: 5)

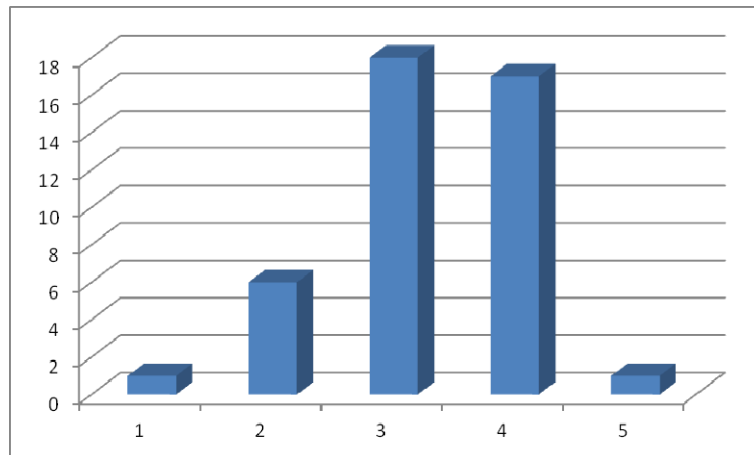

Átlagérték: 2.7

Az előzőekben ismertetett kérdésekre kapott válaszok tükrében tulajdonképpen előzetesen feltételezhattük, hogy nem kap magas értéket az együttműködési attitűd jelenléte a szakpolitikát irányító és a szakmai szervezetek között. A feltételezés megerősítést nyert a véleményekben. Sajnálatosnak tűnik, hogy nyugat-európai, vagy még inkább a skandináv országok gyakorlatában egymást szakmai (társadalmi) partnernek nevező és egymást, egymás véleményét fontosnak tartó légkörhöz képest az együttműködés hiánya jelenik meg a hazai viszonyokban és folyamatokban.

22. ábra: Mennyire jellemző az együttműködés a szakmai szervezetek között?

(egyáltalán nem jellemző: 1 – teljes mértékben jellemző: 5)

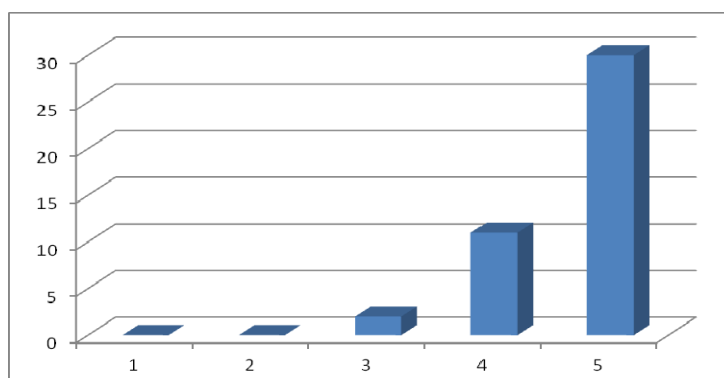
Átlagérték: 3.25

A felmérés eddigi eredményei, értékei alapján feltételeznénk azt, hogy a szakmai szervezetek, sikerességük elérése érdekében hajlandók kooperálni, összefogni bizonyos, közös érdekük érdekében. Pozitívabb eredményt kaptunk, mint a Minisztérium és szakmai szervezetek közötti együttműködést vizsgáló kérdésre kapott válaszok esetében, azonban közel sem annyira magas ez az érték, mint előzetesen feltételeztük.

Kutatásunkat két empirikus módszerrel végeztük el. Az interjúkészítésről előző fejeztünkben már beszámoltunk. Megjegyeztük ott, hogy a szakmai szervezetek között több kérdésben sincs szakmai egyetértés, illetve azt is, hogy vannak szakmai szervezetek, amelyek az elmúlt években nem kooperáltak, pedig ügyük és részben az általuk képviselték köre közel azonos, vagy hasonló.

23. ábra: Ön szerint kell-e javítani az együttműködésen (az összes szereplőt beleértve)?

(egyáltalán nem szükséges javítani: 1 – égetően szükség lenne az együttműködés javítására: 5)

Átlagérték: 4.7

A szakképzés fejlesztésében tevékenykedő szakmai szervezetek döntő többsége szeretné, vagy nagyon szeretné javítani az együttműködést. Negatív válasz nem érkezett.

Ezt követően opcionális, nyitott kérdésként megkérdeztük, hogy amennyiben a válaszadó szerint változtatni kellene az együttműködésen, milyen területen kellene javítani azt.

A kérdésre 16 javaslat érkezett be. A válaszokat módosítás nélkül alább közöljük.

Több konzultációs lehetőség az előkészítési munkában, a véleményezésben, és új javaslatok közös betervezésében. Rendszeres véleménycsere. A működés validálása, a jogszabályok életszerűsége, a bürokrácia csökkentése.

A szakmai képzési anyagokat ne csak formálisan egyeztessék velünk (olyan, titkárnői szintű munkatárssal kellett volna megvitatni a felvetéseinket, aki nem volt arra egyáltalán felkészülve..., mondhatni csak beugrott, hogy a létszám a minisztérium részéről meglegyen. Nem is vitattunk meg semmit.)

Javasoljuk, hogy szorosabb együttműködést - közös, érdemi munkát végző bizottságok munkavégzése - valósítsanak a jövőben meg - a folyamat elejétől a végéig.

Csak az beszéljen bele a dolgokba, akinek ez feladata.

A kommunikációban.

A strukturális átalakítások, fejlesztések előkészítésében, módosító javaslatok összehangolásában,

Közös együttműködés, rendszeres kommunikáció, közös programok szervezése

(országos versenyek), szakmai továbbképzések közös szervezése, fontos jogszabályi változások egyeztetés, véleményezési lehetőségek biztosítása.

Ígéretetek betartása, hatáskörök kiépítése, tényleges szakmaiságra törekvés, képzési reform

Információáramlás, gyakorlati tapasztalatok beépítése.

Együttműködési megállapodás a szakmai szervezettel, tesztek, értékelések készíttetése.

Közös érdekek és értékek fel- és elismerése, közös kommunikálása a hatékonyabb érdekérvényesítés érdekében - információk gyorsabb megosztása egymás között

-- közös szakmai stáb létrehozása előzetes egyeztetésekhez, indítványokhoz.

Ágazati szinten mindenképpen fontosnak tartanám, hogy a szakma, azaz a vállalkozók, valamint a szakiskolák képviselői egymással is, valamint az MKIK-val és a Minisztériummal is egyeztessenek, annak érdekében, hogy a kialakított rendszer hosszú távúon érvényes lehessen, és ne kelljen azt évente módosítani. Ugyanez érvényes a szakmastruktúra és az SZVK-k meghatározására is.

Szakmai életpálya modellek kidolgozása (közép és felsőfokú képzés)

TEÁOR újrastrukturálása szakmánként szintkódok szerinti tagolása.

Hatósági képzések egységesítése, illesztése a szak- és felnőttképzéshez.

Mesterképzettség újra pozicionálása (bizonyos-szabályozott!!- szakmákban vállalkozások működésének feltétele legyen!!, mint Németországban, ha már átvettük a duálist, vegyük át ezt is)

Vállalkozások képesítése - jogi személy, minőség, munka és eszközfeltételek biztosítója!

Nyílt és szakmailag korrekt szakmához elkötelezettebb eszmecsere lenne szükséges.

Opcionálisan az előző kérdéshez kapcsolódva feltettük azt a kérdést is, hogy milyen módon lehetne/kellene ezt javítani. Erre a kérdésre is 16 hozzászólás érkezett. Az online kérdőívben megjelenő véleményeket, javaslatokat alább változatlanul közöljük.

Személyes kapcsolattartással.

Tényleges érdemi párbeszéd és megfelelő előkészítés.

Több szakmai egyeztetésre lenne szükség, már az előkészítés fázisban. A beadott javaslatokat, el kellene fogadni, vagy legalább egyeztetve meghozni a döntéseket.

A szakképesítések egyedi szabályozása, szakmaközpontúság, központi bürokrácia, csökkentése állami szakképesítések és a piacképes szakképesítések összhangjának és

elismerésének megteremtése

Lásd a 24. pontra adott választ.

Gyakori egyeztető megbeszélések formájában.

Kapcsolatfelvétel, kapcsolat kialakítás, a meglévő kapcsolatok erősítése lehet egy javítási mód.

Közös együttműködéssel, rendszeres kommunikációval és a szervezetek egymást azonos partnereknek tekintsék.

Korrupció megszüntetése, személycserék vagy túlélés és felelős döntéshozó.

Párbeszéddel, az érdekütközések megszüntetésével.

Az előzőekben, említett lehetőségek kihasználásával.

Pénzzel elsősorban. Nincs elkötelezett és számon kérhető professzionális apparátus a szakmai szervezeteknél, alulfinanszírozottságuk miatt. A tisztségviselők leterheltek és a társadalmi munka miatt nem számon kérhetők.

Mindenképp a kormánynak kell a kezdeményezőnek lenni.

Széleskörű egyeztetéssel, és a vállalkozók véleményének figyelembevételével kellene a döntéseket meghozni. A hivatalok struktúrája és képviselői ugyanis gyorsabban változnak, mint az ágazat szereplői, ezért érdemes lenne az ő véleményüket is figyelembe venni.

Szóban kifejttem, ha van rá nyitottság!

Kérdőívünk végén nyitott, opcionális kérdés formájában megadtuk a lehetőséget, hogy az egyéb észrevételeket, javaslatokat, amelyet a válaszadó szeretne leírni, kifejteni a témával kapcsolatban, itt megteheti. 9 hozzászólás érkezett, melyeket alább változatlan, eredeti formában közlünk.

Nincs.

Szívesen kifejtenénk a saját szakmánkkal kapcsolatos, észrevételeinket, és fejlesztési javaslatainkat. A jelenlegi helyzetben nincs meg az az oktatási rendszer mely képes az új szakmai elvárásoknak megfelelő képzési rendszert működtetni. A jelenlegi két éves OKJ-s rendszer ezt nem tudja ellátni.

A jogszabályalkotók vegyék figyelembe a piac követelményeit.

Az OKJ ne legyen egy kőbe vésett szabály mert az csak korlátja a fejlődésnek nem segíti elő a versenyképességet.

Olyan szakma is van ma is a jegyzékben, aminek az igénybevehetősége/szükségessége marginális (pl. olvasztár). Az öntéssel kapcsolatos középiskolai képzések tananyaga és vizsgakövetelményei pl. egyedi akkreditációval készült el, későbbiekben, de itt a kapcsolat kimerült abban, hogy volt egy javaslata a szakmai szervezetnek és az oktatási intézménynek, amit a minisztérium jóváhagyott. Együtt dolgozás egyáltalán nem volt, nem egyeztettünk egymással. Ez persze nem is biztos, hogy baj az egyes esetekben.

Megnyugtató lenne ha választ kapnánk leveleinkre

Sajnos a szakmai szervezetek jelentős része belterjesen áll hozzá a témához és nem lát tovább a saját szakterületénél. (Nem azért, mert nem tudna, hanem mert akar.)

Az ágazat érdekképviseletei rendszere eléggé elaprózódott. Az iskolákat pedig a pillanatnyi érdekeik motiválják. Ezért lenne szükség az egyeztetésre.

Az előző felvetéseim kapcsán szakmai fórumot szükséges szervezni az épületgépészeti szakmában, hogy stratégiát alkossunk, ne össze vissza kapkodjunk!

Első kísérletünk: Magyar Épületgépészek Napja, MÉgKSZ KEMENCE 2015.11.27

http://www.talalkozzunk.hu/talalkozzunk/web.nsf/Pub/konferencia_kiegészito.html

Kellene olyan fórumot is szervezni, ahol meghallgatják a képző mestereket és elfogadják a javaslataikat.

6. Összegzés

Az oktatási ágazatok többtényezős érdekeltséget mutatnak. Ez különösen igaz a szakképzésre, ahol az iskola, a tanulók mellett a munkaerő-piaci szereplők különösen fontos szerepet játszanak, nem csak álláslehetőségek biztosításával és karrierépítés lehetőségével, de a képzési folyamatban is. Éppen ezért a szakképzésben kiemelt szerepe van a társadalmi párbeszédnek, a szakmai és egyéb szervezetek bevonásának az ágazat fejlesztésébe.

Kutatásunkban - két vizsgálati módszert is alkalmazva – azt elemeztük, hogy milyen módon játszanak szerepet a hazai szakképzés fejlesztésében a szakmai szervezetek, társadalmi partnerek. A kutatás során megkérdezett kutatási célcsoport erősen kötődik a szakképzéshez és nagyon fontosnak tartja az ágazat állapotát, ennek fejlesztését. Jelentős tapasztalattal

rendelkeznek a területről és – lehetőségeikhez képest és bevonásukhoz mérten - évek óta részt vesznek a szakképzés alakításában.

A bevonási folyamatban - az interjú és a kérdőíves válaszok alapján - megállapítható, hogy véleményezésre szánt dokumentumokra viszonylag kevés az elemzése, értelmezésre fordítható idő. Az időszűke több tényezővel is magyarázható, azonban legerősebb tényezőként a fejlesztéspolitika és a jogi szabályozás intenzív volta említhető, és nagyon erős, feszített ütemezése. A szakmai szervezetek véleményüket megjelenítik a különböző fórumokon, ugyanakkor ezek beépülése a szakmai tartalmakba mérsékleten valósul meg. Több szakmai szervezet is hiányolta a valós tartalmi eszmecseréket a szakképzés aktuális, a szakpolitikában megjelenő szakmai kérdéseiről.

A megkérdezett és válaszadó szervezetek egyetértettek a szakképzés megújításának, fejlesztésnek szakpolitikai elképzelésével, azonban szakpolitikát irányító tárca döntéseivel számos esetben nem értettek egyet. A kapott válaszokból kirajzolódik, hogy a párbeszéd és valós tartalmi együttműködés nem valósul meg minden területen, így a szervezetek többsége nem érzi a partneri viszonyt az együttműködési folyamatban.

Célszerűnek mutatkozik a meglévő együttműködések még több tartalmi elemmel és valós párbeszéddel mélyíteni és megerősíteni.

Javaslat a döntéshozók számára

A hazai és nemzetközi szakirodalom tanulmányozása, majd ezt követően az empirikus kutatás megvalósítása, az ezekből született kutatási eredmények alapján a tárgyalt témában a következő területeken ajánlunk javaslatokat a döntéshozók számára.

1. A fejlesztésre, változtatásra szánt szakmai területeken, a lehetőségekhez mérten célszerűnek mutatkozik előzetes elemzések, kutatások, hatástanulmányok készítése. Ez egyrészt a változtatáshoz kapcsolódó területekről származó szakmai információkat, ismereteket is jelentősen bővíti a döntéshozók számára, másfelől azonban szakmai anyagot és alapot képez a szakmai egyeztetésekhez, vitákhoz, illetve a későbbi döntéshozatali folyamatokhoz.

2. A kutatás egyértelműen mutatja azt is, hogy a változtatások gyorsaságát a szakmai szervezetek az esetek többségében nem képes követni. Válaszaik szerint nincs idő az adott szakmai terület alapos elemzésre, áttekintésére, megismerésére, másrészt nincs elegendő idő a döntéshozók által elkészített, előterjesztett szakmai anyagok alapos tanulmányozására sem. Ennél fogva úgy érzik, hogy gyakorlatilag kiszorulnak a változtatási, fejlesztési folyamatból.

3. A társadalmi párbeszéd elmélyítése és szélesítése szükségnek mutatkozik. A társadalmi párbeszéd megvalósulása számos esetben megnehezítheti a törvényalkotást és döntéshozatali folyamatot, azonban számos előnnyel is rendelkezik. Ezek közül a legfontosabbak: a bevonással a felsősség is megoszlik; a folyamatban résztvevők magukénak érzik a meghozott döntést; a bevonással, részvétellel a demokratikus döntéshozatali gyakorlat is erősödik.

4. A szakképzés fejlesztéséhez bevonásra kerülő szervezetek javaslatainak szakmailag megalapozott és befogadható érveit célszerű figyelembe venni. Ez a befogadás nem feltétlenül gyengíti, sőt, erősít(het)i a döntéshozatali folyamatban a szakpolitikát irányítók javaslatait. Ismerünk példákat arra, hogy a gyorsan meghozott, előzetesen nem egyeztetett, a szakmai szervezetek bevonását alapvetően kizáró döntések nem váltják be a hozzáfűzött reményeket. Ezekben az esetekben a fejlesztés során marginalizált szerepet kapó szakmai szervezetek által megfogalmazott kritikák esetében csak az egyik felet terheli a felelősség. Ezért célszerű, hogy a döntési folyamat előkészítését mindenképpen alapos, széleskörű, valódi szakmai egyeztetés előzze meg.

Úgy véljük, hogy a fenti területeken megjelenő nehézségek, problémák többsége a törvényalkotás erőteljes dinamikájával, valamint az átalakítás strukturalitásával, ennek

mélységével magyarázható Ezekben az esetekben minimális lehetősége van a törvényalkotóknak arra, hogy a szakmai szervezetek bevonása erőteljesebben valósulhasson meg.

Ugyanakkor a kutatási eredmények alapján ajánlott a szakmai szervezetek bevonásának azt szintjét elérni, ahol a formai részvételek mellett, a jelenleginél érdemibb párbeszéd alakul ki a szakképzés fejlesztésében érdekelt szereplők között.

Felhasznált irodalom

- Andrási Zoltán (1997): Szakmai szervezetek szerepe a gazdaságban. Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem. Vállalatgazdaságtan Tanszék, Budapest.
- Benke Magdolna (szerk.) (2002): A szociális partnerek részvétele a szakképzésben néhány európai uniós ország tapasztalatai alapján. Nemzeti Szakképzési Intézet, Budapest.
- Benke Magdolna (szerk.) (2001): Szociális partnerek szerepe a szakképzésben. Nemzeti Szakképzési Intézet, Budapest.
- Bessenyei István - Mártonfi György (n.a.): Társadalmi partnerség és szakképzés – A német példa. <http://mek.oszk.hu/01900/01965/01965.htm> (letöltés: 2015. 09. 09.)
- Billett, Stephen – Seddon, Terri (2006): Building community through social partners around vocational education and training. *Journal of Vocational Education and Training* 56:1, 51-68.
- CEDEFOP (2012): Trends in VET policy in Europe 2010-12 – Progress towards the Bruges communiqué. CEDEFOP Working Paper No 16. CEDEFOP, Luxembourg.
- CEDEFOP (2011): A magyarországi szakképzés. CEDEFOP, Luxembourg.
- Emberi Erőforrások Minisztériuma (2014): Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája a 2014-2020 közötti időszakra. Emberi Erőforrások Minisztériuma, Budapest.
- <http://www.kormany.hu/download/7/fe/20000/Eg%C3%A9sz%20%C3%A9leten%20%C3%A1t%20tart%C3%B3%20tanul%C3%A1s.pdf> (letöltés: 2015. 09. 05.)
- Dénes Balázs - Fridli Judit - Heuer Orsolya - Pap András László - Tóth Gábor Attila (2000): Társadalmi szervezetek a jogalkotásban. Társaság a Szabadságjogokért. Budapest.
- Első Nyírségi Fejlesztési Társaság (2010): Civil szervezetek érdekérvényesítési, érdekképviselői szerepben. Első Nyírségi Fejlesztési Társaság, Nyíregyháza.
- EMMI (2014): Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája a 2014/2020 közötti időszakra. Emberi Erőforrás Minisztériuma, Budapest.
- European Commission (2010): The Bruges Communiqué on enhanced European Cooperation in Vocational Education and Training for the period 2011-2020. European Commission, Brussels.
- European Commission (2002): Industrial Relations in Europe. DG Employment and Social Affairs. Luxembourg.

- Európai Bizottság (2010): A bruges-i közlemény a szakképzés terén folytatott megerősített európai együttműködésről a 2011-2020-as időszakra vonatkozóan. Kézirat. Európai Bizottság, Brüsszel.
- ETF (2013): Social partners in vocational education and training. European Training Foundation, Torino.
- ETF (2012): Social partners in vocational education and training in the southern Mediterranean. European Training Foundation, Torino.
- ETF (2011): ETF Yearbook 2011 - Social partners in Vocational Education and Training. European Training Foundation, Torino.
- ETF (2011): Social Partners in Vocational Education and Training. European Training Foundation. Torino.
- Fehérvári Anikó (2011): Szakmai és érdekvédelmi szervezetek a szakképzés irányításában. *Educatio* 2011/3, 387-398.
- Hawley, Josh (n.a.): Public Private Partnership in Vocational Education and Training: International Examples and Models. manuscript, World Bank, New York, USA.
- ILO (2012): The ILO and the EU, partners for decent work and social justice – Impact of ten years of cooperation. ILO office. Brussels.
- Ladó Mária (2005): Európai szociális párbeszéd: szót értenek egymással. Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, Budapest.
- Mailand, M. - Andersen, S. K. (2004): Social Partnership for Inclusion. In: Lind, J. - Knudsen, H. - Jörgensen, H. (ed.), *Labour and Employment Regulation in Europe*, P.I.E. Peter Lang, Brussels.
- Maróti Andor (2010): Nemzetközi összehasonlító felnőttoktatás. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Pesti Sándor (2000): A kormányzati döntéshozatal mechanizmusai Magyarországon. *Jogelméleti Szemle* 2000/4. ELTE AJK, Budapest.

Jogszabályok:

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25).

150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről.

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről.

2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról.

2010. évi 44. szám VIII. Közlemények Az Országgyűlés elnökének közleménye jegyzékbe vett érdek-képviselői és társadalmi szervezetek listájáról.

2010. évi CXXXI. törvény a jogszabályok előkészítésben való társadalmi részvételről.

2006. évi LXV. törvény az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról.

1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról.

1088/1994.(IX.20.) kormányhatározat a kormány ügyrendjéről 22.§.

1994. évi XVI. törvény a gazdasági kamarákról.

Melléletek

I. Melléklet

Szakmai szervezetek szerepe a szakképzés tartalmi fejlesztésében

(interjú)

Értelmezés:

Szakképzésfejlesztés alatt értünk minden olyan szakmai tevékenységet, amellyel a vizsgált szervezet hozzájárult a szakképzés fejlesztéséhez és véleményét, javaslatát a szakpolitikát irányítók és más szakmai szervezetek számára nyilvánvalóvá tette. A szakmai, társadalmi egyeztetéseken ezeket a javaslatokat képviselte.

Szakképzés-fejlesztési területek lehetnek pl. OKJ fejlesztése, a szakmai és vizsgakövetelmények fejlesztése, kerettanterv fejlesztése, szóbeli, írásbeli és gyakorlati tételek kidolgozása, továbbá a szakképzés intézményrendszerére és a szakképzéshez kapcsolódó egyéb változtatásokra irányuló tevékenység.

1. A szakmai szervezet rövid ismertetése, bemutatása

2. A szakképzés szerepe a szervezet életében - részvétel a szakképzés fejlesztésében

Milyen kapcsolata van az Önök szervezetének a szakképzéssel? Mennyire fontos Önöknek a szakképzés? Milyen módon kerültek azon szakmai szervezetek közé, amelyeket bevontak a tartalmi fejlesztés(ek) folyamatába? Mennyire fontos Önöknek, hogy bevonták szervezetüket a szakképzés fejlesztésébe? Mennyire követi a szakképzésben megjelenő változásokat? Volt-e, van-e (határozott) előzetes véleménye a megvalósult és tervezett változásokról?

3. A bevonás, részvétel jellemzői

Milyen módon kapják meg a véleményezésre szánt anyagokat? Időben kapják meg? Mennyi idejük van a véleményezésre?

Ülésekre, megbeszélésekre megkapják-e időben a meghívásokat? Az üléseken, megbeszéléseken mennyire kapnak lehetőséget véleményük kifejtésére? Mennyire volt

eltérő a szakmai véleményük a szakképzési szakpolitikát irányítókétól? Mennyire volt eltérő a szakmai véleményük a többi szakmai szervezetétől?

Mennyire voltak formálisak, vagy/és tartalmiak a szakmai megbeszélések, társadalmi egyeztetések? Az Ön szervezetének voltak-e javaslatai? Marginális szerepet játszanak, vagy az aktívak közzé sorolja saját szervezetüket?

Milyen mértékben épültek be az Önök szakmai véleményei, javaslatai a szakképzés tartalmi fejlesztésébe? Milyen mértékben épültek be más szakmai szervezetek szakmai véleményei a szakképzés tartalmi fejlesztésébe?

Előfordult-e, hogy a megállapodott tartalmak (javaslatok, vélemények) végül mégsem kerültek be a végleges dokumentumba?

4. Együtműködések

Megítélése szerint a szakmai párbeszédben mennyire jellemző általános attitűd az együtműködés? Mennyire jellemző az együtműködés a szakmai szervezetek között? Ön szerint kell-e javítani ezen az együtműködésen? Ha, igen, milyen területen kellene javítani az együtműködést? Hogyan, milyen módon kellene ezt javítani?

5. Értékelés

Mennyire elégedett az Önök szervezetének bevonásával (módjával, milyenségével, mélységével stb.)? Mennyire elégedett saját szervezetének aktivitásával? Mennyi elégedett általában a szakmai szervezetek bevonásával? Milyen mértékben elégedett a szakmai szervezetek javaslatainak, véleményeinek megjelenítésével? Javaslatoik?

II. Melléklet

Szakmai szervezetek szerepe a szakképzés tartalmi fejlesztésében

(online kérdőív)

Tisztelt Válaszadó!

Kutatásunk azt vizsgálja, hogy milyen szerepet kapnak a szakmai szervezetek a szakképzés tartalmi fejlesztésében a 2010 óta tartó kormányzati időszakban. Kérdőívünk anonim és nem azonosítható. A kérdőívben 30 egyszerű, feleletválasztós kérdés szerepel és ennek kitöltése kb. 15-20 percet vesz igénybe.

Együtműködése jelentősen segít bennünket abban, hogy ezen alig kutatott témában új információkat kapjunk. A vizsgálat eredményeit szaklapokban publikáljuk a későbbiek során.

Segítő együttműködését előre is köszönjük!

Dr. Erdei Gábor
erdei.gabor2@gmail.com
kutatóvezető
Debreceni Egyetem

1. Milyen kapcsolata van az Önök szervezetének a szakképzéssel?

1 2 3 4 5

nagyon gyenge: 1 nagyon erős: 5

2. Mennyire fontos Önöknek a szakképzés állapota, ennek fejlesztése?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem fontos: 1 nagyon fontos: 5

3. Milyen módon kerültek azon szakmai szervezetek közé 2010 után, amelyeket bevontak a tartalmi fejlesztés(ek) folyamatába?

- már korábban is részt vettünk ilyen munkákban
- már korábbról meglévő kapcsolat alapján kerültünk be
- új szervezetként meghívtak bennünket
- lobbiztunk érte

4. Mennyire fontos Önöknek, hogy bevonták szervezetüket a szakképzés fejlesztésébe?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem fontos: 1 nagyon fontos: 5

5. Mennyire követi a szakképzésben megjelenő változásokat?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem követem: 1 teljes mértékben követem: 5

6. Volt-e, van-e (határozott) előzetes véleménye a megvalósult és a tervezett változásokról?

1 2 3 4 5

egyáltalán nincs határozott nagyon határozott véleményem

véleményem: 1

van: 5

7. Milyen módon kapják meg a véleményezésre szánt anyagokat?

- nem kapunk értesítést, a minisztérium a honlapján teszi közzé, de nekünk kell rákeresnünk
- a minisztérium a honlapján teszi közzé és erről értesítenek bennünket
- elektronikusán (e-mail) küldik az anyagot
- telefonhívást kapunk
- postai úton

8. Időben kapják-e meg az anyagokat?

1 2 3 4 5

soha nem kapjuk meg időben:1 mindig időben kapjuk meg:5

9. Általában mennyi idejük van a véleményezésre?

1 2 3 4 5

nagyon minimális a rendelkezésre álló idő:1 bőségesen elegendő az idő:5

10. Ülésekre, megbeszélésekre megkapják-e időben a meghívásokat (amennyiben részt vesznek ilyeneken)?

(Opcionális kérdés)

1 2 3 4 5

egyáltalán nem kapjuk meg időben:1 mindig időben kapjuk meg:5

11. Az üléseken, megbeszéléseken mennyire kapnak lehetőséget véleményük kifejtésére (amennyiben részt vesznek ilyeneken)?

(Opcionális kérdés)

1 2 3 4 5

egyáltalán nincs lehetőség:1 teljes mértékben kapunk lehetőséget:5

12. Általánosságban mennyire ért/értett egyet a jogszabály előkészítő szervezet (minisztérium) szakmai elképzeléseivel?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem értek egyet:1 teljes mértékben egyetértek:5

13. Milyen mértékben tartotta szükségesnek a szakképzési rendszer változtatását az elmúlt 5 évben?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem tartottam szükségesnek:1 teljes mértékben szükségesnek tartottam:5

14. Mennyiben ért egyet a szakmai döntésekkel?

1 2 3 4 5

egyetlen döntéssel sem értek egyet:1 minden döntéssel egyetértek:5

15. Mennyire voltak formálisak, vagy/és tartalmiak a szakmai megbeszélések, társadalmi egyeztetések?

1 2 3 4 5

teljes mértékben formálisak voltak:1 teljes mértékben tartalmiak voltak:5

16. Az Ön szervezetének voltak-e javaslatai?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem voltak:1 szinte minden szakmai kérdésben volt

javaslataink:1

javaslatunk:5

17. Marginális szerepet játszanak, vagy az aktívak közzé sorolja saját szervezetüket?

1 2 3 4 5

teljes mértékben marginális szerepet mindig aktívak játszottunk:1 voltunk:5

18. Milyen mértékben épültek be az Önök szakmai véleményei, javaslatai a szakképzés tartalmi fejlesztésébe (csak akkor töltse ki, amennyiben voltak szakmai javaslatai)? (Opcionális kérdés)

1 2 3 4 5

egyáltalán nem épültek be:1 maximálisan beépültek:5

19. Az Ön megítélése szerint milyen mértékben épültek be más szakmai szervezetek véleményei a szakképzés tartalmi fejlesztésébe?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem épültek be:1 maximálisan beépültek:5

20. Előfordult-e, hogy a megállapodott tartalmak (javaslatok, vélemények) végül mégsem kerültek be a végleges dokumentumba?

1 2 3 4 5

soha nem kerültek be a javaslatok:1 mindig beépültek a javaslataink:5

21. Megítélése szerint a szakmai párbeszédben (minisztérium és szakmai szervezetek közössége) mennyire jellemző általános attitűd az együttműködési hajlam?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem jellemző:1 teljes mértékben jellemző:5

22. Mennyire jellemző az együttműködés a szakmai szervezetek között?

1 2 3 4 5

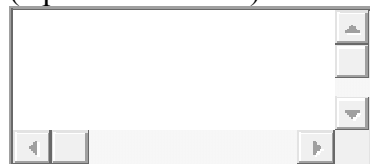
egyáltalán nem jellemző:1 teljes mértékben jellemző:5

23. Ön szerint kell-e javítani az együttműködésen (az összes szereplőt beleértve)?

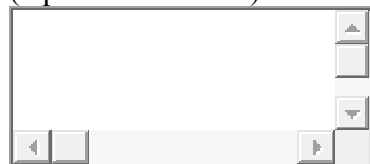
1 2 3 4 5

egyáltalán nem szükséges javítani:1 égetően szükség lenne az együttműködés javítására:5

24. Amennyiben igen, milyen területen kellene javítani az együttműködést? (Opcionális kérdés)

25. Hogyan, milyen módon lehetne/kellene ezt javítani? (Opcionális kérdés)

26. Mennyire elégedett az Önök szervezetének bevonásával (módjával, milyenségével, mélységével stb.)?

1 2 3 4 5

egyáltalán nem vagyunk elégedettek:1 teljes mértékben elégedettek vagyunk:5

27. Mennyire elégedett saját szervezetének aktivitásával?

egyáltalán nem vagyok 1 2 3 4 5 teljes mértékben elégedett
elégedett:1 vagyok:5

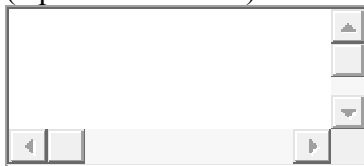
28. Mennyire elégedett általában a szakmai szervezetek bevonásával?

egyáltalán nem vagyok 1 2 3 4 5 teljes mértékben elégedett
elégedett:1 vagyok:5

29. Milyen mértékben elégedett a szakmai szervezetek javaslatainak, véleményeinek megjelenítésével?

egyáltalán nem vagyok 1 2 3 4 5 teljes mértékben elégedett
elégedett:1 vagyok:5

30. Egyéb észrevétel, javaslat, amelyet szeretne leírni, kifejteni a témával kapcsolatban?
(Opcionális kérdés)

III. Melléklet

A kérdőíves kutatásban résztvevő szervezetek

(Ezen szervezetek vettek részt 2011-ben Az Országos Képzési Jegyzék Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által koordinált fejlesztési folyamatában)

Adu Oktatási Központ

AMKA

Ápolási Igazgatók Egyesülete

Arany János MSZK és SZKI

Asbóth Sándor Térségi Ki.

Bánki Donát Közlekedési SZKI

BCE Soós I SZKI

Bedő Albert Ki. Ásotthalom

Belső Ellenőrök Magyarországi Közhasznú Szervezete

BGF

Magyar Közgazdasági Társaság Ellenőrzési Szakosztálya

Bőr-, Cipő- és Bőrfeldolgozóipari Tudományos Egyesület

BUTAX Kft.

Dancsó János Egyéni Faipari Vállalkozás

Debreceni Egyetem AGTC FTK

Dekorszövetség

EKKO Kft.

Építési Fórum

Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ)

Épületszigetelők, Tetőfedők és bádigosok Magyarországi Szövetsége (ÉMSZ)

FFSZ

PAKFI

FH-TPK

FTV Kemokor Kft.

Független Biztosítási Alkuszok Magyarországi Szövetsége

Gépipari Tudományos Egyesület

Hajdúszoboszlói Közgazdasági Szakközépiskola

Hidvégi Kft.

HSC Magyar Operatőrök Társaság
Inform-Adó Oktató és Szolgáltató Kft.
Informatikai Vállalkozók Szövetsége
Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ)
KEMV Gáspár András Szki
Kereskedők és Vendéglátók Országos Érdekképviselői Szövetsége /KISOSZ/ KKDSz
Közgyűjteményi és K. D. Szakszervezete
KOPINT-DATORG SZKI
Kossuth Lajos Kéttannyelvű SZKI
KOTK Kft.
Logos Kft.
MADÉSZ
MAGUSZ
Magyar Adótanácsadók és Könyvviteli Szolgáltatók Országos Egyesülete Magyar
Agrárkamara
Magyar Ápolási Egyesület
Magyar Bankszövetség
Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Országos Szövetsége (MESZK)
Magyar Elektrotechnikai Egyesület (MEE)
Magyar Építész Kamara (MÉK)
Magyar Épületgépészeti Koordinációs Szövetség
Magyar Gasztronómiai Szövetség, Magyar Gumiipari Szövetség
Magyar Gyula Ker. SZKK
Magyar Hajózási SZKI
Magyar Hegesztéstechnikai Egyesülés
Magyar Kézművességért Alapítvány
Magyar Könnyűipari Szövetség
Magyar Könyvtárosok Egyesülete
Informatikai és Könyvtári Szövetség
OSZK
Magyar Könyvvizsgáló Kamara Oktatási Központ Kft.
Magyar Levéltáros Egyesület
Magyar Mérnöki Kamara
Magyar Nyomda és Papíripari Szövetség

Magyar Okleveles Adószakértők Egyesülete
Magyar Számviteli Szakemberek Egyesülete
Magyar Színház Szakiskola
Magyar Vámügyi Szövetség
Magyar Vegyipari Szövetség
Magyarországi Fegyveres Biztonsági Őrök Szakmai Egyesülete
MGYOSZ
MAM SZKI,
MÁV Zrt.
BGK Budapest
MAVESZ
MCSSZ
Metodika Oktatási Szolgáltató Kft.
Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége
MMSZ
MNB
MPL-EKE/ÁK
MSZSZ-MZTSZ
Művészeti Szakközépiskolás Szövetsége
MVÖ Széchenyi Zsigmond SZKI
Nemesfém Országos Tanács
Nemesfémművesek Országos Ipartestülete
Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet
Nemzeti Sportszövetség
Nemzetközi Bankárképző Központ Zrt.
NESZ
Nomina 3P
Novoschool Nyelvi, Gazdasági Továbbképző és Vizsgacentrum
Nyomdász Szakszervezet
Oktopous MM
OMKT
OMSZ
Országos Magyar Bányászat és Kohászati Egyesület
Magyar Öntészeti Szövetség

Országos Monitoring és Képesítő Testület
Ortopéd Cipőkészítők Szövetsége
OTP Bank Nyrt. Képzésfejlesztési és Oktatási Osztálya
Öveges József Középisk. és Szakisk.
Paksi Atomerőmű
Pallas 70 Oktatási Kft.
Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület
Perfekt Zrt.
Rail CARGO Hungaria Zrt.
Richter Gedeon Nyrt.
SALDO Zrt.
Speciális Szakiskolák OE
Szent György Média és Informatikai Szakközépiskola
Szociális Szakmai Szövetség
Szolnoki Műszaki Szakközép- és Szakisk.
SzVMSzK Személy- Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Kamara
Társadalmi Párbeszéd Központ
Teleki Zsigmond SZKI (Villány)
Türr István Képző és Kutatóintézet Székesfehérvári Igazgatósága
Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége (VOSZ)
Vegyipari Dolgozók Szakszervezete (VDSZ)
VM ASZK
VM DASZK Mező. MGSZKi Kaposvár
VM KASZK Piliscsaba
VM KASZK Varga M. SZKI
VM KOF
VM Széchenyi Zs. SZKI
VM VKSZI
Volán Egyesülés
YBL Szakképző Intézet